

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
2. แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้
3. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ (สำหรับนิสิตประเมินตนเอง)
4. แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

โดย

กนกอร กวานสุพรรณ

นักศึกษาระดับปริญญาเอก

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

**โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร**

บทนำ

จากการที่ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ซึ่งมีจุดเน้นที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้เรียนตามความถนัด ตามความสนใจ และได้รับการบริการด้านการศึกษารัฐอย่างมีคุณภาพ สำหรับในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนนั้นกล่าวถึงในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 22 ให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ส่วนในมาตราที่ 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่อง ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการจัดการ บำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืนและในมาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้มีการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

เพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความสามารถตามศักยภาพของแต่ละคน โดยการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน แก้ปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กอปรกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม และเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการปรับตัว และปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตของผู้เรียนให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ มีศักดิ์ศรี และมีความสุข

ภารกิจที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา คือการสร้างและพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพมีสติปัญญาและมีคุณธรรมออกไปพัฒนาสังคม ผู้ที่เป็นบัณฑิตต้องสามารถปรับ

บุคลิกภาพให้ทันกับกระแสทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมได้ เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อออกไปประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพให้สอดคล้องกับสังคมในยุค โลกาภิวัตน์ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อม เพื่อให้บัณฑิตมีความ สมบูรณ์ในคุณลักษณะที่คาดหวังไปทุกๆ ด้าน เพื่อเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ สภาพสังคม ปัจจุบันบัณฑิตที่พึงประสงค์ควรมีลักษณะความเป็นคนทันสมัยด้านจิตใจ ด้านการยอมรับ ประสบการณ์ใหม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง เชื่อในความสามารถของมนุษย์ มีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง เห็นคุณค่าในตนเอง มุ่งอนาคตและความคุ้มครองตนเอง มีลักษณะประชาธิปไตย พัฒนาทางความคิด มีสุขภาพจิตดีและยอมรับพัทธฐานทาง สังคม ดังนั้นบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องพัฒนาความรู้ความสามารถและฝึก ประสบการณ์ให้นิสิต เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่ สมบูรณ์ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้สถาบันอุดมศึกษาจัดโครงการเพื่อ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาให้มีขีดความสามารถที่เพียงพอ และเหมาะสมกับการใช้ชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์และเพิ่มโอกาสการมีงานทำ ตลอดจน สนองต่อการพัฒนานิสิตสู่บัณฑิตที่พึงประสงค์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐอีกแห่งหนึ่งที่สนับสนุนนโยบาย ที่ชัดเจนในการพัฒนานิสิตของมหาวิทยาลัยสู่การเป็นบัณฑิตที่เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ก่อปรด้วยการเป็นผู้ซึ่งคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเพื่อให้สอดคล้องกับ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น เมื่อนิสิตเข้ามาใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษาตลอด ระยะเวลา 4 ปี สถาบันมีหน้าที่ในการขัดเกลาสติปัญญาความคิดและบ่มเพาะบุคลิกภาพ ให้เป็นไปในทิศทางที่พึงปรารถนา เพราะการเรียนรู้มิได้เกิดขึ้นในชั้นเรียนแต่เพียงอย่าง เดียว การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน กลุ่มเพื่อน การอยู่ในระบบบริหารของสถาบันและ กิจกรรมต่างๆ จัดว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยหล่อหลอมให้นิสิตเป็นคนที่สมบูรณ์ ได้ เป็นนิสิตพันธุ์ใหม่ที่มีค่านิยม มีวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของการรักษาวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมนิสิต และภูมิหลังของนิสิตเป็นเครื่องหล่อหลอมความประพฤติ ความคิดและ บุคลิกภาพของบุคคลที่อยู่ในสังคมของมหาวิทยาลัยนั้นต่อไป

จากความต้องการจัดรูปแบบพัฒนาโปรแกรมให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และเพื่อแก้ปัญหาจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจึงเกิด แนวคิดที่จะพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อ สร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการนำตนเอง สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเน้นบทบาทของผู้เรียนกระบวนการกลุ่ม ครูผู้สอนได้อบรมสั่งสอน และฝึกฝนทักษะชีวิตให้นิสิตมีความสามารถในการปรับตัว และมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องในการที่จะเผชิญกับสิ่งท้าทายต่างๆ ซึ่งเป็นความสามารถอันประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะในอันที่จะจัดการกับปัญหาอุปสรรค ในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต (วชิรา บุตรวิญญูติ, 2544, หน้า 56-59) ดังนั้นในการจัดรูปแบบของการพัฒนาโปรแกรม เน้นการจัดกิจกรรมอย่างเป็นกระบวนการ ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย และทักษะที่ใช้ในการเผชิญปัญหา และแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมในแต่ละวัย โดยอาศัยการถ่ายทอดประสบการณ์ด้วยการฝึกฝน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ความสามารถ รวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และมุ่งส่งเสริมเจตคติ คุณค่าของชีวิต ปลูกฝังคุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของผู้เรียนต่อสภาพการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน รู้จักเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกต่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

แนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีแนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน ดังนี้

1. แนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism)

การเรียนรู้ที่นิสิตสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยความรู้ที่สร้างขึ้นจากความรู้ในตนเอง ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมภายนอก มีการผสมผสานระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ มีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ลงมือด้วยตนเอง (Learning by doing) โดยผ่านการสร้างชิ้นงานด้วย สื่อ วัสดุหรือเทคโนโลยีได้นำเสนอความรู้ของตนเอง ส่งผลให้เกิดความรู้ที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน ฝังแน่น และเกิดการสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ๆ ต่อไป หลักการของแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา ประกอบด้วย การเชื่อมโยงความรู้เดิม หรือสิ่งที่จะเรียน การให้ออกกานินิตเป็นผู้ริเริ่มลงมือทำด้วยตนเอง เกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองสนใจ ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนอย่างเพียงพอและเหมาะสม เปิดโอกาสให้นิสิตแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นำเสนอผลการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning)

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นกระบวนการซึ่งนิสิตคิดริเริ่ม วิเคราะห์ และตัดสินใจว่า ต้องการเรียนรู้สิ่งใด หลังจากนั้นจะกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ รวมทั้งระบุถึงวิธีการค้นคว้าที่จะนำไปสู่ความสำเร็จจนกระทั่งสุดท้ายนิสิตสามารถตรวจสอบทบทวนถึงผลสัมฤทธิ์ และความสำเร็จในการเรียนของตนเองได้ ซึ่งครูจะมีบทบาทเป็นผู้คอยสนับสนุนการเรียนให้บริการด้านแหล่งความรู้แก่นิสิต นิสิตจะรับผิดชอบตั้งแต่การเลือกและวางแผนสิ่งที่ตนเรียน เข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกแหล่งข้อมูล เลือกวิธีการเรียนรู้ เริ่มต้นการเรียน และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองได้

3. แนวคิดโปรแกรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้

เป็นรายละเอียดแนวทางการของกระบวนการวางแผนการจัด

กระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบตามขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) การสร้างโปรแกรมและเอกสารประกอบโปรแกรม 3) การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองโปรแกรม 4) การทดลองใช้โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนา มีความรู้ ความเข้าใจ ในทักษะการเรียนรู้และมีทักษะการเรียนรู้ประกอบด้วย ทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ ทักษะการอ่านและการจดบันทึก และ ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4. ทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วย

4.1 ทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ เป็นความสามารถในการตระหนักรู้แหล่งข้อมูลและสารสนเทศ ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการความสามารถในการประเมินแหล่งข้อมูลและสารสนเทศที่ได้รับ และความสามารถในการใช้แหล่งข้อมูลและสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่การศึกษาตลอดชีวิตได้

4.2 ทักษะการอ่านและการจดบันทึก เป็นความสามารถในการอ่านที่ผู้อ่านสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องได้ และนำมาเขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาตนเองได้

4.3 ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจหรือพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

หลักการ

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีหลักการ ดังนี้

1. เป็นโปรแกรมที่มุ่งเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรี ซึ่งประกอบด้วย 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ ทักษะการอ่านและการจัดบันทึก และทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. เน้นให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยเริ่มด้วยการวิเคราะห์ความต้องการในการเรียน การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน การออกแบบหรือวางแผนการเรียน การแสวงหาแหล่งวิทยาการ และการประเมินผลการเรียน ตามลำดับ
3. จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้สร้างพลังความรู้ในตนเองด้วยตนเอง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างพลังความรู้ในตนเองและด้วยตนเองของผู้เรียน หากผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความคิดและนำความคิดของตนเองไปสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม จะทำให้เห็นความคิดนั้นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และเมื่อผู้เรียนสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้นมา ก็หมายถึงการสร้างความรู้ในตนเองนั่นเอง ซึ่งความรู้ี้จะมีความหมายต่อผู้เรียนจะอยู่คงทน ผู้เรียนจะไม่ลืมง่าย และจะสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนเองได้ดีและยังเป็นฐานให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่ต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งการประเมินผลการเรียนรู้จะเน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยมุ่งประเมินที่ผลงาน (ชิ้นงาน) และผลการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1
2. เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ประกอบด้วย 3 ทักษะ คือ 1) ทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ 2) ทักษะการอ่านและการจัดบันทึก และ 3) ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เนื้อหา

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีเนื้อหาทักษะการเรียนรู้ ดังนี้

1. ทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรู้ เข้าใจในวิธีการแสวงหาและรวบรวมความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์โดยมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) การตระหนักรู้แหล่งข้อมูลและสารสนเทศ 2) การเข้าถึงแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ 3) การประเมินสารสนเทศ 4) การใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

2. ทักษะการอ่านและการจดบันทึก

2.1 ทักษะการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ ที่ผู้อ่านสามารถรับรู้ความหมายของสิ่งที่อ่านได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียน จับใจความสำคัญและบอกรายละเอียดของเรื่องได้ สามารถใช้ความรู้ทางด้านภาษาตั้งแต่ระดับคำ โครงสร้างและระดับความหมาย

2.2 ทักษะการจดบันทึก หมายถึง การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ต้องเขียนบันทึกความรู้จากการอ่านและการฟังเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการเขียน ประกอบด้วย 1) การเขียนบันทึกความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) มารยาทในการเขียน

3. ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายถึง การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน มารวมตัวกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยความสมัครใจ เพื่อร่วมสร้างความเข้าใจหรือพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องนั้นๆ

กระบวนการ

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีกระบวนการประกอบด้วย 6 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 สร้างความรู้ ความเข้าใจให้เห็นคุณค่า เป็นระยะที่ให้ ความรู้ความเข้าใจในทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ที่มีความจำเป็นต่อการเรียน

2. ระยะที่ 2 นำมาฝึกปฏิบัติให้เห็นผล เป็นระยะที่กำหนดให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จาก ระยะที่ 1 ไปปฏิบัติตามใบกิจกรรมที่มอบหมายเพื่อให้มีความสามารถตามทักษะการอ่านและการจดบันทึก และทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ

3. ระยะที่ 3 พัฒนาตนให้บรรลุสู่เป้าหมาย เป็นระยะที่ให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากทักษะการอ่านและการจดบันทึก และทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศนำไปศึกษาตามความสนใจของสมาชิกกลุ่ม

4. ระยะที่ 4 ขยายการเรียนรู้สู่ผลงานที่สร้างสรรค์ เป็นระยะที่ผู้เรียนนำความรู้ ไปสร้างผลงานตามความสนใจของสมาชิกกลุ่ม

5. ระยะที่ 5 แบ่งปันและเรียนรู้กับผู้อื่น เป็นระยะที่ให้ผู้เรียนมีการแสดงออกทางความคิดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนำเสนอผลงานที่ได้ศึกษาร่วมกันของกลุ่ม โดยจัดเป็นนิทรรศการแล้วนำมาอภิปรายผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่นๆ

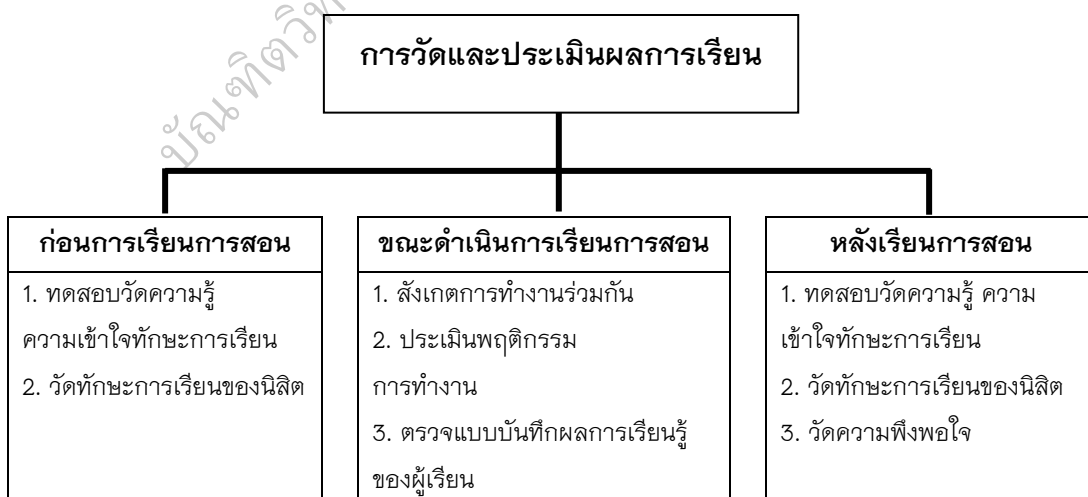
6. ระยะที่ 6 หักยัดยื่นมุ้งมั่นสู่พื้นที่เป็นจริง เป็นระยะที่ผู้เรียนประเมินตนเองเพื่อนำสู่การจัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเอง

การวัดและประเมินผล

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ดำเนินการทั้งก่อนและหลังการใช้โปรแกรม
2. วัดทักษะการเรียนรู้ของนิสิต โดยใช้แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ ประเมินตนเอง ดำเนินการทั้งก่อนและหลังการใช้โปรแกรม
3. วัดความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ ดำเนินการหลังการใช้โปรแกรม

ภาพรวมของการวัดและการประเมินผล

จากแผนภูมิดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการวัดและประเมินผลกำหนดไว้ 3 ระยะ คือ ก่อนการเข้าโปรแกรม ขณะดำเนินเข้าร่วมโปรแกรม และหลังการเข้าร่วมโปรแกรม โดยมีเครื่องมือที่ใช้ทั้งสิ้นจำนวน 3 ชุด คือ 1) แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจทักษะการเรียนรู้ 2) แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ และ 3) แบบวัดความพึงพอใจ ผู้สอนควรศึกษาให้เข้าใจวิธีการใช้แบบทดสอบ และจัดเตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนิสิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

คู่มือการใช้โปรแกรม

เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนิสิต
ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

โดย

กนกอร กวานสุพรรณ

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

**คำแนะนำในการใช้โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้
ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้
ด้วยการนำตนเอง สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร**

คำชี้แจงการนำโปรแกรมไปใช้

ศึกษาคำอธิบายรายละเอียดต่างๆ ในเอกสารแนะนำการนำรูปแบบของโปรแกรมไปใช้ ฉบับนี้จะใช้คำว่า “โปรแกรม” ในความหมายของโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นการใช้โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้

เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารแนะนำครูผู้สอนในการนำ “โปรแกรม” ไปใช้อันดับแรกที่ครูผู้สอนควรปฏิบัติ คือ ศึกษารายละเอียดต่างๆ ของโปรแกรม นอกจากนั้นควรศึกษาเอกสารคำแนะนำในการนำโปรแกรมไปใช้ ซึ่งในเอกสารนี้ประกอบไปด้วย คำแนะนำเกี่ยวกับข้อควรคำนึงในการนำโปรแกรมไปใช้ คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรม และการเตรียมตัวของครูผู้สอน ซึ่งมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

ข้อควรคำนึงในการนำโปรแกรมไปใช้

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้ เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ครูผู้สอนควรคำนึงถึงหลักหรือประเด็นสำคัญในการใช้โปรแกรม ดังนี้

1. ในการใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นนั้นองค์ประกอบของโปรแกรมมี 6 ระยะเวลาในแต่ละระยะของโปรแกรม จะต้องดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยเริ่มจากกระบวนการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของโปรแกรม ตามเอกสารใบความรู้ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับ ทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ ทักษะการอ่านและการจดบันทึก และทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ในกระบวนการของโปรแกรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมจะมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัด และวิธีการของตนเอง รวมทั้งได้ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม ฝึกคิดอย่างหลากหลาย สร้างสรรค์จินตนาการ แสดงออกอย่างชัดเจน และมีเหตุผล ได้รับการเสริมแรงโดยการให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาด้วยตนเองและได้ฝึกตนเองให้มีวินัยมีความรับผิดชอบในการทำงาน ฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเอง และยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

3. ในการจัดกิจกรรมโปรแกรมนั้นครูผู้สอนและนักเรียนมีส่วนร่วมอภิปรายสรุปผล ประเมินผล และร่วมแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จนเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ๆ ขึ้นมา ซึ่งทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักชีวิตและปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น กล้าฉลาดคิดเปลี่ยนตนเอง ให้เป็นคนฉลาด ใจกว้างมีเสน่ห์ และปรับเปลี่ยนหรือพัฒนานิสัยให้เป็นคนนิสัยดี มีมารยาทมีบุคลิก น่าคบหา น่าเชื่อถือและน่ารัก เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น

แนวทางในการจัดการโปรแกรม

แนวทางในการจัดการโปรแกรมผู้เรียนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามกำหนดการของโปรแกรมทั้ง 6 ระยะ ในแต่ละโปรแกรมจะต้องดำเนินการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดย ระยะที่ 1 – 3 จะจัดกิจกรรมที่เน้นการให้ความรู้ทางด้านทฤษฎีเกี่ยวกับเนื้อหาของทักษะการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการศึกษาใบความรู้ และปฏิบัติตามใบกิจกรรม การนำเสนอผลงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ระยะที่ 4 – 5 จะจัดกิจกรรมโดยแบ่งกลุ่มให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนำองค์ความรู้ที่ได้จากระยะที่ 1 – 3 ไปร่วมกันสร้างภาระงาน โดยมีอาจารย์ให้คำแนะนำในการสร้างภาระงาน ระยะที่ 6 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาตนเองโดยจัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในโปรแกรม ซึ่งวิธีการจัดโปรแกรมในแต่ละครั้งยึดหลักการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีรายละเอียดของกระบวนการ การพัฒนาโปรแกรม 6 ระยะ ดังนี้

1. ระยะสร้างความรู้ ความเข้าใจให้เห็นคุณค่า
 - 1.1 ครูผู้สอนให้ความรู้พื้นฐาน ของทักษะที่มีความจำเป็นในการดำเนินชีวิต
 - 1.2 ครูสอนให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี ทักษะการเรียนรู้ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 เรียนรู้ทักษะการอ่านและการจดบันทึก

กิจกรรมที่ 2 เรียนรู้ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กิจกรรมที่ 3 เรียนรู้ทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ

1.3 ผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติตามใบกิจกรรม โดยใช้วิธีการแบ่งกลุ่ม

2. ระยะนำมาฝึกปฏิบัติให้เห็นผล

2.1 ผู้สอนให้ผู้เรียนปฏิบัติตามใบกิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมาย โดยใช้กระบวนการกลุ่ม นำเสนอผลงานของกลุ่ม ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันอภิปราย สรุปความรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกัน

3. ระยะเวลาตนให้บรรลุสู่เป้าหมาย

3.1 ผู้เรียนไปศึกษานำความรู้เกิดการพัฒนาทักษะและพฤติกรรมของผู้เรียนได้เป็นผลงาน

3.2 ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานกลุ่ม และช่วยการอภิปรายผลงานกลุ่ม

4. ระยะเวลาการเรียนรู้สู่ผลงานที่สร้างสรรค์

4.1 ผู้สอนให้ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานที่ได้พัฒนาจากทักษะการเรียนรู้ที่ออกมาเป็นชิ้นงาน ผู้เรียนได้มาอย่างไร และประโยชน์ที่เราใช้ทั้งทักษะการอ่านและการจดบันทึก ทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ และทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่มาสู่ชิ้นงานกลุ่มนี้ด้วยความภาคภูมิใจ

5. ระยะเวลาแบ่งปันและเรียนรู้กับผู้อื่น

5.1 ผู้เรียนได้นำเสนอชิ้นงานที่ได้ร่วมมือกันทำและใช้ทักษะการเรียนรู้ทั้ง 3 ทักษะ มาเป็นชิ้นงานกลุ่ม เสนอผลงานโดยจัดเป็นนิทรรศการและอภิปรายกลุ่มร่วมกัน และแลกเปลี่ยนจากกลุ่มอื่นๆ

5.2 ผู้สอนให้ผู้เรียนได้นำเสนอใบงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน บรรยายหน้าชั้นเรียนเป็นรายกลุ่ม

6. ระยะเวลาหัดยืนมุ่งมั่นสู่ฝันที่เป็นจริง

6.1 ผู้สอนให้ผู้เรียนได้นำเสนอโปรแกรมการพัฒนาตนเองตามที่คุณสอนให้ได้ไปฝึก มานำเสนอเป็นรายบุคคล

6.2 ผู้สอนได้สรุปกิจกรรมที่เรียนมาทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง โดยเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีความรัก สามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลและรักใคร่ปรองดองกัน

บทบาทในการจัดโปรแกรมการสอนของผู้สอน

ในการจัดโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น ผู้สอนจะต้องมีการเตรียมการจัดโปรแกรมทั้งเนื้อหา และวิธีการในการดำเนินการหลายประการ ดังนี้

1. ผู้สอนจะต้องศึกษาหลักการ แนวคิด กระบวนการของโปรแกรม ตามคู่มือการใช้โปรแกรมให้เกิดความเข้าใจตามลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน
2. ผู้สอนต้องสร้างความตระหนัก ที่เร้าความสนใจ เกิดแรงจูงใจ และเห็นคุณค่าของทักษะการเรียนรู้เพื่อบรรลุเป้าหมายของตนเอง
3. ผู้สอนต้องใส่ใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล เห็นความสำคัญของทุกรายละเอียด มีความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง
4. ผู้สอนจัดกิจกรรม และใบงานให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถของตนเองให้ครอบคลุมทักษะการเรียนรู้เพื่อให้เกิดชิ้นงานที่มีคุณภาพ
5. ผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดี และปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน
6. ผู้สอนต้องฝึกให้ผู้เรียนอ่านและจดบันทึกให้สอดคล้องกันและควบคุมไปด้วยกันได้ การสืบค้นข้อมูลโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง ที่ให้เกิดความรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง
7. ผู้สอนต้องฝึกให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อนสามารถแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้ ให้มีความสามัคคีกันก่อให้เกิดมีบรรยากาศต่อการเรียนรู้ที่ดีขึ้น
8. ผู้สอนต้องสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

โครงสร้างของโปรแกรม

ระยะ	เป้าหมาย	จำนวนเวลา
ระยะที่ 1 สร้างความรู้ ความเข้าใจให้เห็น คุณค่า	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนในกลุ่มและผู้วิจัย 2. เพื่อให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ รายละเอียดกำหนดการ วิธีการในการเข้าร่วมกิจกรรม บทบาทหน้าที่ของผู้เรียน และผู้วิจัย 3. เพื่อให้สามารถบอกความหมาย และองค์ประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ 4. เพื่อให้บอกกลวิธีของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ 5. ผู้เรียนสามารถสืบค้นหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เช่น เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้ 6. อธิบายหลักการของการอ่านจับใจความสำคัญ 7. อธิบายหลักการของการเขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอได้	5 ชั่วโมง
ระยะที่ 2 นำมาฝึก ปฏิบัติให้เห็นผล	1. อธิบายขั้นตอนในการค้นหาข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ซีดีรอม และอินเทอร์เน็ตได้ 2. สามารถค้นหาข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ซีดีรอม และอินเทอร์เน็ตได้ 3. เขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอได้ 4. มีมารยาทในการเขียน 5. ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติกิจกรรม ด้วยกระบวนการทำงานเป็นทีมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยความสมัครใจ	3 ชั่วโมง

โครงสร้างของโปรแกรม (ต่อ)

ระยะ	เป้าหมาย	จำนวนเวลา
ระยะที่ 3 พัฒนาตนให้บรรลุ สู่เป้าหมาย	1. สามารถค้นหาข้อมูลสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตได้ 2. เขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอได้ 3. มีมารยาทในการเขียน 4. ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติกิจกรรม ด้วยกระบวนการทำงานเป็นทีมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยความสมัครใจ	2 สัปดาห์
ระยะที่ 4 ขยายการเรียนรู้สู่ ผลงานที่สร้างสรรค์	1. สามารถค้นหาข้อมูลสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตได้ 2. เขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาผลงานที่สร้างสรรค์ได้ 3. สามารถสร้างผลงานที่สร้างสรรค์และมีประโยชน์ได้	1 สัปดาห์
ระยะที่ 5 แบ่งปันและเรียนรู้ กับผู้อื่น	1. สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการนำเสนอและจัดแสดงนิทรรศการผลงานได้ 2. อธิบายผลงานได้ถูกต้อง ชัดเจน มีความมั่นใจในตนเองและตอบคำถามได้	3 ชั่วโมง

โครงสร้างของโปรแกรม (ต่อ)

ระยะ	เป้าหมาย	จำนวนเวลา
ระยะที่ 6 หักคีย์น้ำมัน ผู้ผันที่เป็นจริง	1. สามารถกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเองได้ 2. สามารถจัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเองได้ 3. ประเมินตนเองจากการจัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเองได้ โดยการสร้างโปรแกรมพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 10 ขั้นตอน ดังนี้คือ ขั้น 1 ขั้นการสำรวจหรือทำความรู้จักตนเอง ขั้น 2 ขั้นเลือกลักษณะของตนเองที่ต้องการพัฒนาเพียง 1 ลักษณะ ขั้น 3 ขั้นเลือกพฤติกรรมเป้าหมาย ขั้น 4 ขั้นระบุพฤติกรรมเป้าหมายตามหลัก SMART ขั้น 5 ขั้นการรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขและสิ่งที่เกี่ยวข้อง ขั้น 6 ขั้นการวิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรม และสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ขั้น 7 ขั้นการวางแผนการดำเนินการพัฒนาตนเอง ขั้น 8 ขั้นการลงมือปฏิบัติตามแผนดำเนินการ และบันทึกผลที่เกิดขึ้น ขั้น 9 ขั้นการวิเคราะห์ผลการดำเนินการ และประเมินประสิทธิภาพของแผน ขั้น 10 ขั้นการยุติโครงการพัฒนาตนเองเมื่อบรรลุเป้าหมาย	1 สัปดาห์

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ระยะที่ 1 สร้างความรู้ ความเข้าใจให้เห็นคุณค่า

กิจกรรมปฐมนิเทศ

เวลา 3 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนในกลุ่ม และผู้วิจัย
2. เพื่อให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ รายละเอียดกำหนดการ วิธีการในการเข้าร่วมกิจกรรม บทบาทหน้าที่ของผู้เรียน และผู้วิจัย

เนื้อหา

1. กำหนดการของโปรแกรม
2. การทดสอบทักษะการเรียนรู้

สื่อประกอบกิจกรรม

1. เอกสารกำหนดการของโปรแกรม
2. แบบวัดทักษะการเรียนรู้
3. แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนแบบสร้างองค์ความรู้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองให้ผู้เรียนได้รู้จัก จัดบรรยากาศในชั้นเรียน พูดคุยกับผู้เรียนด้วยอารมณ์แจ่มใส และเป็นกัลยาณมิตร
2. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ รายละเอียดกำหนดการ วิธีการในการเข้าร่วมกิจกรรมโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการนำตนเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ
3. ให้ผู้เรียนทำแบบวัดทักษะการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ

4. ผู้วิจัยให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ จำนวนแบบสอบถามมี 15 ข้อ จากนั้นให้ทุกคนร่วมกัน บอกพฤติกรรมที่ดี และพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองเกี่ยวกับการเรียน แล้วคิดหาวิธีนำไปพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดความภูมิใจในตนเอง
5. ผู้วิจัยให้ผู้เรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ได้ร่วมกันทำในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
6. มอบหมายให้ผู้เรียนไปเขียนบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
7. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. ประเมินความรู้ก่อนเรียน โดยใช้แบบวัดทักษะการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ
2. สังเกตอภิปราย ซักถาม การตอบคำถาม การสรุป

แบบสอบถามพฤติกรรมการเรียนแบบสร้างองค์ความรู้

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนตอบคำถามด้วยความตั้งใจและตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลเสียใดๆ กับตัวผู้เรียนทั้งสิ้น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนที่สอดคล้องกับระดับพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติ

ข้อ	รายการพฤติกรรมการเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	ข้าพเจ้ามักจะคิดและแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่สงสัยทุกครั้ง					
2	ข้าพเจ้าสามารถอธิบายวิธีแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนได้					
3	ข้าพเจ้ามีปัญหา พยายามแก้แล้วแต่ยังไม่สำเร็จ ข้าพเจ้าจะต้องไปหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อใช้แก้ปัญหาให้ได้					
4	ข้าพเจ้าแก้ไขโจทย์ปัญหาแล้วจะตรวจคำตอบให้แน่ใจทุกครั้ง					
5	ข้าพเจ้าชอบการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
6	เมื่อข้าพเจ้าเกิดความสงสัยข้าพเจ้าจะตั้งคำถาม					
7	ข้าพเจ้าจะมองสิ่งที่ใหญ่ๆ ก่อนแล้วค่อยแยกออกว่ามีส่วนประกอบย่อยอะไรบ้าง					
8	เมื่อข้าพเจ้าไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ข้าพเจ้าจะจดบันทึกสิ่งที่สำคัญๆ เพื่อนำไปใช้ในการเรียน					
9	ข้าพเจ้าจะหาหนังสืออ่าน หรือหาความรู้จากแหล่งอื่นๆ เวลาเกิดข้อสงสัย					
10	ข้าพเจ้ามักจะเข้าห้องสมุดเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ ในเวลาพัก					

ข้อ	รายการพฤติกรรมการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
11	ข้าพเจ้าแก้ปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ด้วยหลักการและเหตุผล					
12	ข้าพเจ้าสนใจเรียนและสามารถเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ จนเกิดความรู้ได้เมื่อการเรียนการสอนน่าสนใจและสนุกสนาน					
13	ข้าพเจ้าชอบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้วยการซักถามผู้สอนเมื่อเกิดข้อสงสัยด้านการเรียน					
14	ข้าพเจ้าจะสังเกตสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเองแล้วนำไปคิดเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน					
15	ข้าพเจ้าสามารถอธิบายเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้					

กิจกรรมที่ 1 เรียนรู้ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เวลา 2 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สามารถบอกความหมาย และองค์ประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้
2. เพื่อให้บอกกลวิธีของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้

เนื้อหา

1. ความหมาย และองค์ประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้
2. กลวิธีของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ใบความรู้ เรื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
2. ใบกิจกรรม เรื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยและผู้เรียนร่วมกันจัดกลุ่ม กลุ่มละ 8 คน เป็นกลุ่มแบบถาวรในการทำกิจกรรม แล้วร่วมกันกำหนดเกณฑ์การทำงานร่วมกัน จากนั้นแจกใบกิจกรรม อยากรู้ไหมฉันเป็นใคร และปากกาให้ผู้เรียนเขียนแนะนำตนเองดังนี้

- 1.1 เขียนรายละเอียดเกี่ยวกับตนเอง เขียนชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น
- 1.2 กิจกรรมที่ผู้เรียนชอบทำเมื่ออยู่มหาวิทยาลัย และกิจกรรมที่ชอบทำเมื่อ

อยู่ทำเมื่ออยู่ที่บ้าน

1.3 เป้าหมายที่ฉันอยากเป็น แรงแบบดาลใจที่ทำให้ฉันอยากเป็น เส้นทางที่จะนำฉันไปสู่ฝัน ฉันจะทำอย่างไร

2. เมื่อผู้เรียนเขียนเสร็จ ผู้วิจัยรวบรวมและแจกข้อมูลผู้เรียนที่เขียน นำไปแจกให้สลับกันในกลุ่ม และให้ผู้เรียนคนแรกอ่านชื่อเจ้าของข้อมูลและให้ยกมือขึ้น และแนะนำเพื่อนร่วมกลุ่มโดยอ่านจากข้อมูลที่เขียนแนะนำตัว เมื่อเสร็จก็ให้ผู้เรียนที่ถูกแนะนำอ่านชื่อแนะนำคนต่อไป ทำเช่นนี้จนกว่าจะครบ

3. ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่าเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย เป็นกันเอง และได้เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวให้เพื่อนในกลุ่มและผู้วิจัยทราบ

4. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด “การทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมีประโยชน์หรือไม่”
5. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปฏิบัติกิจกรรม
6. ผู้วิจัยตั้งคำถามให้ผู้เรียนช่วยกันอธิบาย หรือตอบคำถาม เช่น
 - กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สามารถนำมาใช้ในห้องเรียนได้หรือไม่
 - องค์ประกอบของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อใดสำคัญที่สุด
 - กลวิธีที่ผู้เรียนคิดว่าเหมาะสมที่สุดที่ควรนำมาใช้คือกลวิธีใด
7. ผู้วิจัยตรวจสอบคำอธิบาย หรือคำตอบของผู้เรียน จากนั้นอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
8. ผู้เรียนร่วมกันสรุปทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
9. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง เรียนรู้ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
10. ให้ผู้เรียนทำใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง เรียนรู้ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ผู้วิจัยตรวจผลงานของผู้เรียน
11. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. ตรวจผลงานใบกิจกรรม
2. สังเกตอภิปราย ชักถาม การตอบคำถาม การสรุป

ใบกิจกรรม อยากรู้ไหม ฉันเป็นใคร

ชื่อ..... นามสกุล..... ชื่อเล่น

กิจกรรมที่ชอบทำเมื่ออยู่มหาวิทยาลัย

.....
.....
.....

กิจกรรมที่ชอบทำเมื่ออยู่ที่บ้าน

.....
.....
.....

เป้าหมายในชีวิตที่ฉันอยากเป็น

.....
.....

แรงบันดาลใจที่ทำให้ฉันอยากเป็น

.....
.....
.....
.....

เส้นทางที่จะนำฉันไปสู่ฝัน ฉันจะทำอย่างไร

.....
.....
.....

ใบความรู้ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) คือ การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน มารวมตัวกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยความสมัครใจ เพื่อร่วมสร้างความเข้าใจหรือพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องนั้นๆ

องค์ประกอบหลักที่สำคัญๆ ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) มีอยู่ด้วยกัน 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. **คน (People)** – ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นแหล่งศูนย์รวมของความรู้ที่สมควรนำออกมาแบ่งปันเป็นอย่างยิ่ง โดยก็ควรจะเป็นคนที่มีความรู้จากการปฏิบัติจริง และอยากจะมาแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้นั้น ด้วยความเต็มใจ

2. **สถานที่ และบรรยากาศ (Place)** – เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีชีวิตชีวาและน่าสนใจ เพราะสถานที่และบรรยากาศที่ดี (สบายๆ ผ่อนคลาย) มีความเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มคน จะทำให้คนเหล่านั้นมาเจอกันพูดคุยปรึกษา วิเคราะห์ปัญหา แบ่งปัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างสบายใจ

3. **สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (Infrastructure)** เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยให้การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกิดได้ง่ายและสะดวกขึ้น เช่น กระดานสำหรับเขียนคอมพิวเตอร์สำหรับการสรุปและจัดเก็บความรู้รวมถึงการแบ่งปัน (Share) หรือการส่งต่อข้อมูล

ปัจจัยหลักของการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6 ประการ ได้แก่

1. กำหนดเป้าหมายการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ชัดเจนและสัมพันธ์กับเป้าหมายทางธุรกิจ

2. สร้างผู้นำที่เป็นแบบอย่าง

3. สร้างเครือข่ายของผู้มีความรู้จากการปฏิบัติ (Human Networks)

4. กำหนดวิธีการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เหมาะกับวัฒนธรรมองค์กร

5. แบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่นำไปใช้ในงานประจำวันได้

6. สร้างแรงจูงใจที่สนับสนุนการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กลวิธีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีหลากหลายประเภททั้งที่เหมาะสมกับความรู้ที่เป็นประเภท Explicit Knowledge และ Tacit Knowledge ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้กับประเภทของความรู้

ประเภทของความรู้	กิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้
Explicit Knowledge	1. การจัดเก็บความรู้และวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในรูปแบบของเอกสาร 2. การใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Story Telling) 3. สมุดหน้าเหลือง (Yellow Pages) 4. ฐานความรู้ (Knowledge Bases)
Tacit Knowledge	1. การจัดตั้งทีมข้ามสายงาน (Cross-Functional) 2. Innovation & Quality Circles (IQCs) 3. ชุมชนนักปฏิบัติ (Communities of Practice ; Cop) 4. ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) 5. การสลับเปลี่ยนงาน (Job Rotation) และการยืมตัวบุคลากรมาช่วยงาน (Secondment) 6. เวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ Knowledge Forum)

จากตาราง1 สามารถอธิบายกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับความรู้ประเภท Explicit Knowledge และ Tacit Knowledge ดังต่อไปนี้

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความรู้ประเภท Explicit Knowledge

1. การจัดเก็บความรู้และวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในรูปแบบของเอกสารเป็นการจัดเก็บความรู้หรือข้อมูลขององค์กรในรูปแบบง่ายๆ เพื่อความสะดวกในการค้นหาและนำไปใช้ เช่น งานวิจัย ผลการสำรวจ ผลงานประจำปี ข้อมูลทางการตลาด เป็นต้น นอกจากนั้นแล้วองค์กรควรมีการจัดทำฐานความรู้ของวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศเพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้ามาเรียนรู้ได้ ซึ่งการรวบรวมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศอาจได้จากการทำการเทียบเคียง (Benchmarking) ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากผู้ที่ทำได้ดีที่สุดในและภายนอกองค์กร

2. การใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง (Story Telling)

การใช้เทคนิคการเล่าเรื่องนี้เป็นวิธีการเผยแพร่สิ่งที่เราได้เรียนรู้มาให้แก่ผู้สนใจโดยต้องสร้างความสมดุลระหว่างความสนใจในการบรรยายเรื่องและเนื้อหาที่ต้องการสื่อ เช่น การใช้เทคนิคการเล่าเรื่องในประเด็นเกี่ยวกับนวัตกรรมขององค์กร โดยการนำเรื่องที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวมาผู้เป็นเรื่องราวให้น่าสนใจและเผยแพร่ในองค์กร ทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่นและกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ที่มีระหว่างกันได้

3. สมุดหน้าเหลือง (Yellow Pages)

แนวคิดนี้จะเหมือนกับสมุดโทรศัพท์หน้าเหลืองที่คุ้นเคยกัน แต่แทนที่เนื้อหาในสมุดบันทึกรายละเอียดของคนหรือสถานประกอบการต่างๆ สมุดหน้าเหลืองสำหรับการจัดการความรู้จะบันทึกแหล่งที่มาของความรู้ ประเภทของของความรู้ และผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านขององค์กร รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่สำคัญๆ เช่น ผลงานที่ผ่านมาและเรื่องที่เชี่ยวชาญเฉพาะทาง สมุดหน้าเหลืองในลักษณะนี้จะช่วยสร้างความเชื่อมโยงระหว่างคนที่ต้องการใช้ข้อมูลกับแหล่งข้อมูลที่มี เพื่อให้องค์กรรู้ว่าข้อมูลอยู่ที่ใด และจะสามารถเข้าถึงข้อมูลนั้นๆ ได้อย่างไร สำหรับการบันทึกข้อมูลต่างๆ ในสมุดหน้าเหลืองนั้นสามารถทำได้ทั้งในรูปแบบเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ทั้งนี้สมุดหน้าเหลืองไม่จำเป็นต้องผูกติดกับเฉพาะบุคคลในองค์กรเท่านั้น แต่ยังสามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลภายนอกผ่านระบบเว็บไซต์ต่างๆ ได้ด้วย

4. ฐานความรู้ (Knowledge Bases)

เป็นการเก็บข้อมูลความรู้ต่างๆ ที่องค์กรมี ไว้ในระบบฐานข้อมูลและให้ผู้ต้องการใช้ค้นหาข้อมูลความรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต หรือระบบอื่นๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และถูกต้อง ทั้งนี้ในการทำฐานความรู้ (Knowledge Bases) ควรคำนึงถึงความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความรู้ประเภท Tacit Knowledge

1.การจัดตั้งทีมข้ามสายงาน (Cross-Functional Team)

เป็นการจัดตั้งทีมเพื่อมาทำงานร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่กำหนดขึ้น ภายใต้ความเชื่อที่ว่าการทำงานในแต่ละเรื่องต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญจากหลายๆ ด้านมา แลกเปลี่ยนประสบการณ์และทำงานร่วมกันจึงจะประสบความสำเร็จ การแลกเปลี่ยนหรือ ถ่ายทอดความรู้ระหว่างทีมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกันมากขึ้น ซึ่งในการแลกเปลี่ยน หรือถ่ายทอดความรู้ระหว่างกันนั้น หัวหน้าทีมควรมีการสร้างบรรยากาศที่ดีเพื่อช่วยให้มีความคุ้นเคยระหว่างกัน ทำให้ทุกคนเข้าใจและมุ่งไปสู่วัตถุประสงค์เดียวกันสร้างความ เชื่อมมั่นและไว้วางใจต่อกัน และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ควรมีการจดบันทึกหรือ รวบรวมความรู้ที่เกิดขึ้นในระหว่างที่มีการพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันไว้ด้วย

2. Innovation & Quality Circles (IQCs)

IQCs Innovation & Quality Circles เป็นกลุ่มที่พัฒนามาจากกลุ่ม QCs (Quality Circles) ซึ่งสมาชิกของกลุ่มจะมาจากต่างหน่วยงานหรือต่างระดับในองค์กรหรือ อาจจะมาจากต่างองค์กรก็ได้ กลุ่ม IQCs จะรวมตัวกันเพื่อค้นหาวิธีการที่ช่วยให้องค์กร บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ หรือเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานต่างๆ การทำกลุ่ม IQCs นี้จะ เป็นการระดมสมองเพื่อกำหนดแนวคิดต่างๆ ที่หลากหลายในการพัฒนาองค์กรตามหัวข้อ เรื่องที่ตั้งไว้และค้นหาทางเลือกที่ดีที่สุดช่วยแก้ปัญหาในการทำงานของหน่วยงานหรือ องค์กร ซึ่งในการพบปะแลกเปลี่ยนความรู้กันต้องมีการจดบันทึกข้อมูลหรือความรู้ที่ เกิดขึ้นรวมทั้งปัญหาและความสำเร็จที่เกิดขึ้นไว้ด้วย เมื่อเปรียบเทียบ IQCs กับทีมข้ามสาย งานแล้วจะมีความแตกต่างในเรื่องของสมาชิกกลุ่มที่สามารถรวมกันได้จากทั้งภายในและ ภายนอกองค์กร ในขณะที่สมาชิกทีมข้ามสายงานจะมีเฉพาะคนในองค์กรเท่านั้น และเนื้อ เรื่องของการทำทีมข้ามสายงานจะเป็นเรื่องที่เฉพาะเจาะจงมากกว่า แต่อย่างไรก็ตามทั้ง สองวิธีต่างก็เป็นเทคนิคในการทำให้คนมาพบปะและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันเพื่อช่วย พัฒนาและปรับปรุงองค์กร

3. ชุมชนนักปฏิบัติ (Communities of Practice ; Cop)

CoP เป็นกลุ่มคนที่มารวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการ มีวัตถุประสงค์ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้น ส่วนใหญ่การรวมตัวกันในลักษณะนี้มักจะมาจากคนที่อยู่ในกลุ่มงานเดียวกันหรือมีความสนใจในเรื่องหนึ่งร่วมกันซึ่งความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ระหว่างกันจะเป็นสิ่งที่สำคัญ โดย CoP จะมีความแตกต่างจากการจัดตั้งทีมงานเนื่องจากการร่วมกันอย่างสมัครใจ เป็นการเชื่อมโยงสมาชิกเข้าด้วยกันโดยกิจกรรมทางสังคม ไม่ได้มีการมอบหมายงานเฉพาะหรือเป็นโครงการ แต่จะเลือกทำในหัวข้อเรื่องที่สนใจร่วมกันเท่านั้น การทำ CoP จะมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโดยหากสมาชิกในกลุ่มหมดความสนใจหรือบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันแล้ว กลุ่ม CoP ก็อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น เช่น เปลี่ยนหัวข้อของกลุ่มหรือมีการจัดตั้งกลุ่ม CoP ใหม่ๆ ขึ้นมา ทั้งนี้ระหว่างการทำงานร่วมกันควรมีการบันทึกสิ่งที่เรียนรู้ระหว่างกัน เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้วย อย่างไรก็ตามแม้ CoP จะเกิดขึ้นโดยการรวมตัวของสมาชิกที่สนใจร่วมกันและจัดการกันเองแต่ก็ต้องมีการกำหนดบทบาทที่ชัดเจนเพื่อให้การทำยั่งยืนในระดับหนึ่ง เช่น ควรมีการยกย่องชมเชย และให้การยอมรับกลุ่ม CoP เป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว พยายามชักจูงหรือทำให้สมาชิกเห็นประโยชน์ในการพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน ให้แรงจูงใจหรือรางวัลสำหรับสมาชิกที่ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเป็นตัวอย่างแก่คนอื่นๆ ต่อไป รวมทั้งควรส่งเสริมให้ CoP มีการเติบโตและขยายตัว

4. ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System)

ระบบพี่เลี้ยง เป็นวิธีการถ่ายทอดความรู้แบบตัวต่อตัว จากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มากกว่า ไปยังบุคคลากรรุ่นใหม่ หรือผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์น้อยกว่า ซึ่งระบบพี่เลี้ยงเป็นวิธีการหนึ่งในการสอนงานและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ผู้ที่เป็นพี่เลี้ยงมักจะมีตำแหน่งและอาวุโสกว่า ซึ่งอาจอยู่ในหน่วยงานและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ผู้ที่เป็นพี่เลี้ยงมักจะมีตำแหน่งและอาวุโสกว่า ซึ่งอาจอยู่ในหน่วยงานเดียวกันหรือต่างหน่วยงานก็ได้ โดยทั่วไประบบพี่เลี้ยงจะใช้เวลาค่อนข้างนานเพราะทั้งสองฝ่ายจะต้องสร้างความคุ้นเคย ความสัมพันธ์ และความเข้าใจกัน ผู้ที่เป็นพี่เลี้ยงนอกจากจะให้คำปรึกษาในด้านการทำงานแล้ว ยังเป็นที่ปรึกษาในเวลามีปัญหาหรือสับสน ที่สำคัญพี่เลี้ยงจะต้องเป็นตัวอย่งที่ดีในเรื่องพฤติกรรม จริยธรรม และการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร

5. การสับเปลี่ยนงาน (Job Rotation) และการยืมตัวบุคลากรมาช่วยงาน (Secondment)

การสับเปลี่ยนงานเป็นการย้ายบุคลากรไปทำงานในหน่วยงานต่างๆ ซึ่งอาจอยู่ในสายงานเดียวกันหรือข้ามสายงานเป็นระยะๆ เป็นวิธีการที่มีประสิทธิผลในการกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของทั้งสองฝ่าย ทำให้ผู้ถูกย้ายเกิดการพัฒนาทักษะที่หลากหลายมากขึ้น สำหรับการยืมตัวบุคลากรมาทำงานชั่วคราวนั้นเป็นการย้ายบุคลากรระดับบริหารหรือบุคลากรที่มีความสามารถสูงไปช่วยทำงานในหน่วยงานข้ามสายงานหรือในหน่วยงาน เพื่อให้ผู้ถูกยืมตัว ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ของตนเองในหน่วยงานเป็นการกระจายความรู้ที่ได้ผลในระยะสั้น ในขณะที่เดียวกันผู้ถูกยืมตัวก็ได้เรียนรู้จากบุคลากรในหน่วยงานอื่น ซึ่งสามารถนำมาพัฒนางานของตนเองหรือสร้างความรู้ใหม่ๆ ได้

6. เวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Forum)

การจัดการประชุมหรือกิจกรรมอย่างเป็นทางการจะลักษณะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นเวทีให้บุคลากรในองค์กรมีโอกาสพบปะพูดคุยกัน เป็นอีกวิธีหนึ่งซึ่งสามารถกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันได้ ซึ่งอาจทำได้ในหลายลักษณะ เช่น การสัมมนา และการประชุมทางวิชาการที่จัดอย่างสม่ำเสมอ

วิธีการที่กล่าวมาข้างต้นเป็นวิธีการหลักๆ เกี่ยวกับกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่องค์กรสามารถเลือกใช้หรือผสมผสานวิธีการเหล่านั้นเข้าด้วยกัน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ วิธีการทำงาน และวัฒนธรรมองค์กร

ที่มาของข้อมูล :

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.

คู่มือการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้. เข้าถึงได้จาก [http://www.chiangrai.net/dashboard5/Files/KMMenu_List/%7B24914721_24925521346831%7D_KM_Learning\[1\].pdf](http://www.chiangrai.net/dashboard5/Files/KMMenu_List/%7B24914721_24925521346831%7D_KM_Learning[1].pdf). 28 ธันวาคม 2557.

Kminbusiness. กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้. เข้าถึงได้จาก <https://kminbusiness.wordpress.com/2009/12/26-knowledge/>.

28 ธันวาคม 2557.

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คำชี้แจง 1. ให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. วิเคราะห์ผลการศึกษา แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดแล้วบันทึกลงในใบกิจกรรมที่ 1

3. ให้ผู้เรียนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนสมาชิกด้วยกัน

1. เมื่อท่านได้ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แล้ว ให้สรุปองค์ความรู้ที่สำคัญในประเด็นต่อไปนี้

1. ความหมายของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

.....

.....

.....

2. องค์ประกอบหลักที่สำคัญๆ ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

3. ปัจจัยหลักของการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. กลวิธีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่ากลวิธีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้แบบใดที่เหมาะสมกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องเรียน เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2 ทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

ผู้เรียนสามารถสืบค้นหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เช่น เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้

เนื้อหา

การใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล เช่น ค้นหาข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ใบความรู้
2. ใบกิจกรรม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั่วโมงที่ 1

1. ผู้วิจัยขออาสาสมัครผู้เรียน 1 คน เล่าวิธีการสืบค้น ค้นหาข้อมูล รวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาทำรายงานของตนเองให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
2. ผู้วิจัยให้สมาชิกกลุ่มเดิม ร่วมกันตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้
 - 2.1 ผู้เรียนมีสืบค้น ค้นหาข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำรายงาน เหมือนเพื่อนหรือไม่ จงอธิบาย
 - 2.2 ผู้เรียนเห็นด้วยกับสืบค้น ค้นหาข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำรายงาน ของเพื่อนหรือไม่ จงอธิบาย และถ้าไม่เห็นด้วย ผู้เรียนคิดว่าควรจะสืบค้น ค้นหาข้อมูล รวบรวมข้อมูลวิธีการใดจึงจะเหมาะสมที่สุด
 - 2.3 การสืบค้น ค้นหาข้อมูล รวบรวมข้อมูลที่ถูกรวบรวมโดยวิธีมีประโยชน์อย่างไร
 - 2.4 ผู้เรียนทำอย่างไรกับข้อมูลที่รวบรวมได้
3. ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการสืบค้น ค้นหาข้อมูล รวบรวมข้อมูล

4. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด “หากผู้เรียนเกิดความสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือเรียน ผู้เรียนจะหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ใดได้บ้าง”
5. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปฏิบัติกิจกรรม
6. ผู้วิจัยตั้งคำถามให้ผู้เรียนช่วยกันอธิบาย หรือตอบคำถาม เช่น
 - การสืบค้น ค้นหาข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูล มีวิธีการอย่างไร
 - การค้นหาข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ มีประโยชน์อย่างไร
7. ผู้วิจัยตรวจสอบคำอธิบาย หรือคำตอบของผู้เรียน จากนั้นอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
8. ผู้เรียนร่วมกันสรุปการสืบค้น ค้นหาข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูล
9. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง เรียนรู้ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
10. ให้ผู้เรียนทำใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง เรียนรู้ทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศเมื่อผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ผู้วิจัยตรวจผลงานของผู้เรียน
11. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตอภิปราย ซักถาม การตอบคำถาม การสรุป
2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ใบความรู้ เรื่อง การใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล

การค้นหาหรือการสืบค้นข้อมูล นอกจากจะสืบค้นด้วยระบบมือ เช่น การหาจากบัตรรายการ บัตรดัชนี ในห้องสมุดแล้ว ปัจจุบันเรานิยมที่จะสืบค้นข้อมูลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์

คอมพิวเตอร์จะสามารถบรรจุข้อมูลได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสมรรถนะของฮาร์ดดิสก์ (Hard Disk) หรือหน่วยความจำในตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่เมื่อเทียบกับพื้นที่ในการที่ต้องเก็บข้อมูลด้วยแฟ้มเอกสารแล้ว จะเห็นว่าคอมพิวเตอร์ประหยัดพื้นที่มากกว่าหลายเท่า อย่างไรก็ตาม การเก็บข้อมูลสำคัญๆ ไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์ ก็พบว่ามีความเสี่ยงต่อการสูญเสียนของแฟ้มเอกสาร ซึ่งเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ เช่น

1. การค้นหาข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์

ในการทำงานบางครั้งเราอาจใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างสรรค์ชิ้นงานแล้วบันทึกและจัดเก็บชิ้นงานหรือข้อมูลไว้ในหน่วยความจำของคอมพิวเตอร์ เพื่อสามารถเรียกดูได้ในภายหลัง ซึ่งเมื่อเราต้องการดูข้อมูลนั้นอีกครั้ง ก็สามารถเข้าไปค้นหาได้จากแหล่งข้อมูลที่เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์

1. รู้จัก My Computer การค้นหาข้อมูลที่เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ต้องเริ่มจากการรู้จักไดรฟ์ต่างๆ ที่เป็นแหล่งเก็บแฟ้มข้อมูลจากภายในคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถเรียกดูได้จาก My Computer

2. วิธีค้นข้อมูลในคอมพิวเตอร์ ถ้าหากเราต้องการค้นหาแฟ้มข้อมูลไฟล์ (File) หรือ โฟลเดอร์ (Folder) ในเครื่องคอมพิวเตอร์ เราสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

2.1 กรณีที่เราจำชื่อแฟ้มข้อมูลหรือโฟลเดอร์ และแหล่งไดรฟ์ที่ใช้เก็บข้อมูลได้ ก็สามารถเข้าไปเปิดหน้าต่างๆ ของไดรฟ์ที่เก็บข้อมูล โดยการดับเบิลคลิกและเข้าไปหาข้อมูลที่เรต้องการได้เลย

2.2 กรณีที่จำชื่อแฟ้มข้อมูลได้ แต่จำแหล่งไดรฟ์ที่ใช้เก็บข้อมูลไม่ได้ ก็อาจใช้วิธีเปิดหน้าต่างทุกไดรฟ์ที่ใช้เก็บข้อมูล ซึ่งวิธีนี้อาจจะช้า ถ้าหากภายในเครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนข้อมูลจำนวนมาก

2.3 กรณีที่จำชื่อและแหล่งเก็บข้อมูลไม่ได้เลย แต่อาจจำคำสำคัญ (Keyword) ชื่อแฟ้มข้อมูลหรือชื่อโฟลเดอร์ได้บางส่วน จะใช้วิธีค้นหาโดยผ่านตัวช่วยค้นหาก็ได้ ซึ่งตัวช่วยค้นหาจะปรากฏอยู่ที่แถบเครื่องมือของหน้าต่างวินโดวส์

2. การค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ตเปรียบเสมือนห้องสมุดขนาดใหญ่ที่สุดของโลก ซึ่งเราสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศจากทั่วทุกมุมโลก โดยไม่ต้องเดินทางไปยังแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากอินเทอร์เน็ตจะค่อนข้างทันสมัยทันเหตุการณ์

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่มีในอินเทอร์เน็ตบางเรื่องอาจไม่ใช่เรื่องจริงหรือข้อมูลความผิดพลาดจากความเป็นจริง ซึ่งผู้รับข้อมูลต้องตรวจสอบก่อนนำข้อมูลไปใช้

ปัจจุบันได้มีการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อช่วยสืบค้นแหล่งข้อมูลที่เรียกว่า “เครื่องมือค้นหา” (Search Engine) ที่รู้จักกันแพร่หลาย เช่น Google Yahoo Look smart Ask เป็นต้น โดยเว็บไซต์เหล่านี้จะมีหน้าที่รวบรวมข้อมูลต่างๆ ทั่วโลก มาเก็บไว้ในฐานข้อมูลเป็นหมวดหมู่ และให้บริการสำหรับการค้นหา

1. การค้นหาข้อมูลที่ต้องการจากเว็บไซต์ สิ่งแรกที่คุณค้นหาต้องทราบก่อนค้นหา คำค้นหรือคำสำคัญ (Keyword) ควรเป็นคำสั้นๆ ที่เหมาะสมและเจาะจง ซึ่งใช้เป็นตัวแทนข้อมูลหรือสารสนเทศที่ต้องการสืบค้น หากใช้คำค้นที่ยาวเกินไป ก็อาจได้ผลลัพธ์ไม่ตรงตามที่ต้องการ

หากพบว่า ผลการค้นหาไม่มากเกินพอ ผู้เรียนไม่สามารถเปิดเข้าไปดูได้หมด ก็อาจใช้คำค้นใหม่ที่เจาะจงลงไปอีก

เทคนิคการค้นหาข้อมูลได้ตั้งใจ

ในการค้นหาข้อมูลให้ได้ตามที่ต้องการนั้นมีเทคนิคในการค้นหา ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของการค้นหาข้อมูลแต่ละครั้งว่า ต้องการสืบค้นเรื่องอะไร เพื่อจะได้ไม่เสียเวลาในการเข้าไปอ่านข้อมูลจากเว็บไซต์อื่นๆ ที่นอกเหนือจากเป้าหมาย
2. คำค้นที่ใช้ควรเป็น “คำนาม” ที่เฉพาะเจาะจงมากที่สุด เพราะเครื่องมือค้นหาของเว็บไซต์ส่วนใหญ่จะไม่อ่านคำกริยา คำคุณศัพท์และคำสันธาน
3. ใช้เครื่องหมายประกอบคำค้น เช่น เครื่องหมายบวก หมายถึง รวม ซึ่งเครื่องหมายบวกจะหาข้อมูลที่มีคำตรงกับที่ใช้ระบุ เครื่องหมาย * หมายถึง ทุกๆ หรือทั้งหมด จะอยู่ด้านหน้าหรือด้านหลังของคำค้นก็ได้ เช่น เพลงไทย* หมายถึง ขึ้นต้นด้วย “เพลงไทย” แล้วตามด้วยอะไรก็ได้ เช่น เพลงไทยเดิม เพลงไทยลูกทุ่ง เพลงไทยสากล เป็นต้น

เครื่องหมาย “ ” หมายถึง ใช้คลุมวลีที่ต้องการให้ปรากฏในผลลัพธ์
การค้นหา เช่น “โรงเรียนมาตรฐานสากล”

4. การค้นหาข้อมูลที่มีช่วงตัวเลข ต้องมีหน่วยตามตัวช่วงข้อมูล แล้วค้นตัวเลข
ด้วย... เช่น ถ้าต้องการหาซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กที่ราคาอยู่ในช่วง 10,000–18,000
บาท โดยระบุหน่วยไว้ด้านหน้าตัวเลขแต่ละจำนวนแล้วค้นด้วย..... จะทำให้ผลการค้นหา
ข้อความที่ต้องการปรากฏอยู่

2. การหาภาพที่ต้องการจากเว็บไซต์ นอกจากเว็บไซต์จะสามารถสืบค้น
ข้อมูลต่างๆ ได้แล้ว ยังสามารถสืบค้นรูปภาพที่ต้องการได้ด้วย ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติ

1. เลือกเว็บไซต์ที่ต้องการค้นหา โดยดับเบิลคลิกที่ไอคอน จะปรากฏหน้า
เว็บไซต์ขึ้นมา

2. คลิกเลือกชนิดการค้นหาเป็นรูปภาพ จากนั้นพิมพ์คำค้นหาที่ต้องการ
ค้นหาลงในช่องว่าง แล้วส่งค้นหาโดยคลิกที่ ค้นหา หรือกด Enter จะปรากฏข้อมูลภาพ
เพื่อให้เลือกใช้ตามความต้องการ

3. เมื่อสนใจภาพใด ให้คลิกที่ภาพนั้น เพื่อดูรายละเอียดของภาพเพิ่มเติมได้

4. เมื่อต้องการจัดเก็บภาพนั้นไว้ ให้คลิกขวาที่บริเวณภาพ จะมีเมนูคำสั่ง
ลัดขึ้นมา จากนั้นเลือก Save Picture As... แล้วจัดเก็บไว้ในไดเรกทอรีที่ต้องการต่อไป

3. การค้นหาข้อมูลจากซีดีรอม

ปัจจุบันมีการบันทึกข้อมูลต่างๆ ลงในแผ่นซีดีรอม เนื่องจากมีราคาถูก
และจัดเก็บข้อมูลได้ปริมาณมาก อีกทั้งมีความสะดวกในการพกพา

การค้นหาข้อมูลจากซีดีรอมทำได้ดังนี้

1. ใส่แผ่น CD-ROM ที่บรรจุข้อมูลลงในถาด CD-ROM Drive จากนั้น
ดับเบิลคลิกที่ My Computer จะปรากฏ My Disc ขึ้นมา

2. ดับเบิลคลิกที่ My Disc จะปรากฏ โฟลเดอร์หรือไฟล์ที่ที่ชื่องานที่
บรรจุในแผ่น CD-ROM

3. เมื่อพบไฟล์งานที่ต้องการ ให้ดับเบิลคลิก เพื่อดูรายละเอียดต่อไป

2. การจัดการข้อมูลและสารสนเทศ

ข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันมีจำนวนมาก ดังนั้น เราจึงควรรู้จักวิธีการจัดการกับข้อมูลและสารสนเทศเหล่านั้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

วิธีการจัดการข้อมูลและสารสนเทศที่จะได้ศึกษาในที่นี้ มีดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล หมายถึง การนำข้อมูลจากหลายๆ แหล่งข้อมูลและหลายๆ ชุดข้อมูลมาจัดเก็บไว้ เพื่อรอการคัดกรอง ตรวจสอบ ก่อนนำไปจัดทำเป็นสารสนเทศต่อไป

การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งสืบค้นบนอินเทอร์เน็ต

การรวบรวมข้อมูลลักษณะนี้ทำได้หลายแบบตามความเหมาะสมในการเรียกใช้ข้อมูล เช่น

1. การรวบรวมโดยคงสภาพข้อมูลที่อยู่บนเว็บไซต์ (URL) เป็นการรวบรวมข้อมูลไว้ในลักษณะของการบันทึกเว็บไซต์ที่เป็นเรื่องคล้ายคลึงกันไว้ที่เดียวกัน หรือ เว็บไซต์ที่ต้องการค้นหาบ่อยๆ โดยรวมไว้ใน My Favorite ซึ่งมีขั้นตอนการบันทึกที่อยู่ URL ของเว็บไซต์ไว้ใน My Favorite ดังนี้

1. เปิดเว็บไซต์ที่ต้องการขึ้นมา
2. คลิกที่เมนู แล้วเลือก Add a Favorite
3. คลิกเลือกที่ New Folder จะปรากฏหน้าต่าง Create a Folder

จากนั้นพิมพ์ตั้งชื่อ Folder ลงในช่อง Folder Name: แล้วคลิกเลือก Create

4. ข้อมูลจะถูกบันทึกอยู่ในช่อง Create in: จากนั้นคลิกเลือก Add เมื่อต้องการเปิดเว็บไซต์นี้อีก ให้คลิกเลือกที่ Favorites จะพบว่าเว็บไซต์ที่เรารวบรวมไว้นั้น สามารถอยู่เป็นหมวดหมู่ภายใน Folder หรืออยู่เดี่ยวเรียงเป็นรายเว็บไซต์ก็ได้

2. การบันทึกเว็บเพจไว้ดูภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นการบันทึกหน้าเว็บเพจที่สนใจเก็บไว้ และสามารถเรียกดูได้โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ต้องเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตเหมือนกับการเก็บรวบรวมไว้ใน Favorites ซึ่งการบันทึกนี้มีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. เปิดเว็บเพจที่เราสนใจจะเก็บข้อมูลไว้
2. ให้คลิกเลือกที่เครื่องมือ page แล้วเลือกคำสั่ง Save As...
3. เลือกแหล่งที่จัดเก็บ ตั้งชื่อไฟล์ เลือกชนิดของไฟล์ที่จัดเก็บ
4. ปรับ Encoding ให้ใช้ภาษาไทยได้ โดยเลือก Thai (Windows) แล้ว

กด Save

3. การคัดลอกข้อมูลบางส่วนของเว็บเพจไว้ใช้งาน เป็นการคัดลอกเนื้อหาบางส่วนของเว็บเพจมาใช้ในการจัดทำไฟล์เอกสาร การคัดลอกเนื้อหาบางส่วนของเว็บเพจนี้ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบัน โดยจะขอกล่าวรายละเอียดในการเรียนรู้เรื่องการคัดลอกข้อมูลของเว็บเพจไว้ใช้งานเพื่อจัดทำสารสนเทศนี้ในเรื่องการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Word ต่อไป

2. การตรวจสอบข้อมูล

ข้อมูลที่ได้มาจากการสืบค้นบนเว็บไซต์ต่างๆ ซึ่งมีจำนวนมากมายมหาศาลนั้น ก่อนที่จะนำไปประมวลเพื่อจัดทำสารสนเทศ ควรมีการตรวจสอบความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ และเลือกเฉพาะข้อมูลที่ตรงกับเป้าหมายการนำไปใช้เท่านั้น การตรวจสอบข้อมูลมีประเด็นที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

1. ข้อมูลมีความถูกต้องและทันสมัย
2. มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำเชื่อถือกำกับไว้
3. ผู้เขียนเนื้อหาเป็นใครเป็นหน่วยงานภาคการศึกษา หน่วยงานรัฐ หรือ

บุคคลทั่วไป

4. ถ้าเป็นข้อมูลเรื่องเดียวกันหากหลายๆ แหล่งข้อมูลกล่าวไว้ตรงกันก็ถือว่ามีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

ตารางเปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของข้อมูลจากเว็บไซต์

ข้อดีของข้อมูลจากเว็บไซต์	ข้อจำกัดของข้อมูลจากเว็บไซต์
1. สามารถเข้าถึงได้ไม่ว่าจากที่ใดหรือเวลาใด	1. ข้อมูลมีจำนวนมากมหาศาล ทำให้ยากในการคัดเลือก
2. มีเครื่องมือค้นหาที่ทันสมัยทำให้สะดวก รวดเร็ว ทันใจในการค้นหาเรื่องที่สนใจ	2. ใครๆ ก็สามารถสร้างหน้าเว็บเพจได้ ดังนั้น จึงมีทั้งข้อมูลที่ถูกต้องและข้อมูลที่มีเจตนาไม่ดีปะปนอยู่
3. มีความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน	3. ผลงานที่ดีมีคุณภาพ มักเข้าถึงได้ยาก หากไม่เสียค่าใช้จ่าย
4. นำเสนอด้วยสื่อที่หลากหลายทั้งภาพ และเสียง	4. ผลงานอิสระต่างๆ มักไม่มีที่รับรองเรื่องความถูกต้อง
5. สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้คนได้ทั่วโลก	

3. การประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ

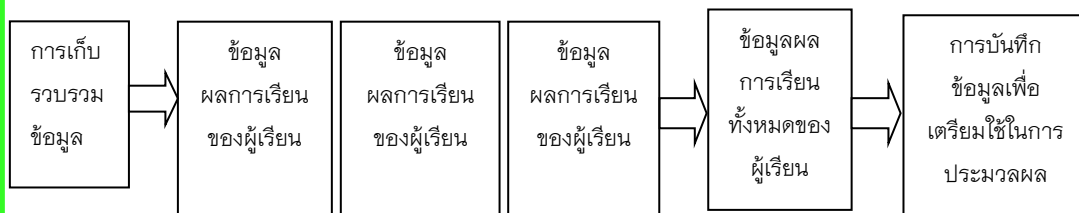
เมื่อมีการรวบรวมข้อมูลตามทีสนใจจากที่ต่างๆ แล้วนำข้อมูลมาจัดกระทำ ซึ่งอาจเป็นการคำนวณสำหรับข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือเรียงลำดับ จัดกลุ่ม ล้วนถือเป็นการประมวลผล (Processing) ทั้งสิ้น ดังนั้น การประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศจึงเป็นวิธีการกระทำข้อมูล โดยมีเป้าหมายให้ได้สารสนเทศ (Information) เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจการประมวลผลข้อมูลเป็นสารสนเทศ มีขั้นตอน 3 ขั้นตอนดังนี้

1) การเตรียมข้อมูล (Input) เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อรอประมวลผล อาจเปลี่ยนแปลงสภาพข้อมูลให้เหมาะสมและพร้อมที่จะนำไปประมวลผลในขั้นตอนต่อไป เช่น การทำรหัสแทนข้อมูลจริง เช่น ข้อมูลเพศชาย - เพศหญิง การนำข้อมูลที่ต้องพิมพ์ว่า “ชาย” หรือ “หญิง” ในกรณีที่จัดเก็บกับคนจำนวนมาก จะทำให้เสียเวลามาก เราอาจใช้การกำหนดรหัส เช่น เลข 1 แทนเพศชาย และเลข 2 แทนเพศหญิง เป็นต้น

จากนั้นนำข้อมูลมาบันทึกในสื่อหรือคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมนำไปประมวลผลต่อไป

ตัวอย่าง ขั้นตอนการเตรียมข้อมูลเพื่อประมวลผล

การเตรียมข้อมูล โดยการตัดแยกเอกสารเพื่อเตรียมพร้อมในการประมวลผล

2) การประมวลผล (Processing) เป็นกระบวนการจัดกระทำข้อมูล

ได้แก่

- การนำมาคำนวณ เช่น การบวก การลบ การคูณ การหาร เป็นต้น
- การหาค่ากลางหรือค่าที่เป็นตัวแทนของข้อมูลมากกว่า 1 ชุด เข้าด้วยกัน เช่น การหาคะแนนเฉลี่ยผลการเรียน ของผู้เรียนแต่ละห้อง แล้วรวมเป็นระดับชั้น หรือการนำข้อมูลแต่ละอำเภอมารวมกันเป็นข้อมูลระดับจังหวัด เป็นต้น

- การเรียงลำดับหรือเปรียบเทียบข้อมูล

ทั้งนี้การประมวลผลที่มีข้อมูลไม่มาก ไม่ซับซ้อน อาจใช้มือทำก็ได้ โดยใช้อุปกรณ์ในการประมวลผล เช่น แฟ้ม กระดาษ ลูกคิด เครื่องคิดเลข ช่วยในการประมวลผล หากข้อมูลมีจำนวนมาก มีขั้นตอนการทำงานซ้ำ ๆ กัน และต้องการความถูกต้องแม่นยำในการคำนวณ นิยมใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ช่วยในการประมวลผล ซึ่งผู้ใช้ต้องเลือกใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของสารสนเทศที่ต้องการนำไปใช้

3) การรายงานผล (Output) เป็นการนำผลที่ได้จากการประมวลผลมาแสดงให้ผู้ที่ต้องการสารสนเทศได้นำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก ง่าย และมองเห็นภาพของข้อมูลที่ชัดเจน ซึ่งอาจอยู่ในรูปของตาราง ภาพ แผนผัง แผนภูมิ ชนิดต่างๆ ก็ได้

4. การเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศ

เมื่อได้ข้อมูลและสารสนเทศมาแล้วควรการเก็บรักษาเอาไว้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลและสารสนเทศ ดังนั้นจึงควรเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศไว้เป็นอย่างดี โดยอาจเก็บไว้หลายๆ รูปแบบ ดังนี้

4.1 การบันทึกข้อมูลในสื่อบันทึกต่างๆ เช่นในหน่วยความจำจากตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ (Hard Disk) แผ่นดิสก์ (Diskette) แผ่นซีดี (CD-ROM) หรือแฟลชไดรฟ์ (Flash Drive) เป็นต้น

ในการนำข้อมูลมาบันทึกเก็บไว้ในสื่อบันทึกข้อมูล ควรพิจารณาถึงความจุและความทนทานของสื่อบันทึกข้อมูลด้วย เช่น ข้อมูลที่มีความจุมากและเป็นข้อมูลที่ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลง ควรจัดเก็บไว้ในแผ่น ซีดีรอม ส่วนข้อมูลที่มีความจุไม่มากนักและต้องการความสะดวกในการเคลื่อนย้ายควรจัดเก็บไว้ในแผ่นดิสก์ หรือแฟลชไดรฟ์ เป็นต้น

อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ

1. ฮาร์ดดิสก์
2. แผ่นดิสก์
3. เทป
4. แผ่นซีดี
5. แผ่นดีวีดี
6. แฟลชไดรฟ์

4.2 การทำสำเนาถาวร เป็นการเก็บรักษาข้อมูลเพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลและสารสนเทศที่สำคัญ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการแจกจ่ายข้อมูลและสารสนเทศไปยังผู้ที่ต้องการนำไปใช้ประโยชน์หรือการส่งต่อให้ผู้ที่ต้องการใช้งานที่อยู่ห่างไกลได้ง่าย การทำสำเนาถาวรจึงเป็นเรื่องสำคัญและมีบทบาทมากในปัจจุบัน

การทำสำเนาถาวรสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ เช่น พิมพ์ ออกมาเป็นเอกสาร จัดทำเป็นแฟ้มข้อมูล เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการนำไปใช้งาน

ที่มาของข้อมูล:

เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด

เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด

4. การนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น ตาราง แผนผัง แผนภูมิ มีประโยชน์อย่างไร

.....

.....

.....

5. การเก็บรักษาข้อมูลและสารสนเทศไว้ในอุปกรณ์เทคโนโลยีชนิดใดปลอดภัยที่สุด

.....

.....

.....

6. เมื่อผู้เรียนได้ข้อมูลที่ต้องการมาแล้ว ควรทำอย่างไรจึงจะมีความน่าสนใจ และนำไปใช้ได้สะดวก

.....

.....

.....

7. ถ้าผู้เรียนต้องเก็บข้อมูลรายงานของกลุ่ม ผู้เรียนจะเก็บรักษาไว้ในอุปกรณ์เทคโนโลยีชนิดใด เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

8. ถ้าให้ผู้เรียนจัดทำสำเนาข้อมูล ผู้เรียนมีหลักในการจัดทำอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 3 ทักษะการอ่านและการจดบันทึก เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. อธิบายหลักการของการอ่านจับใจความสำคัญ
2. อธิบายหลักการของการเขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอได้

เนื้อหา

1. การอ่านจับใจความสำคัญ
2. การเขียนบันทึกความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ใบความรู้
2. ใบกิจกรรม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยนำบัตรภาพตัวอย่างสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนดู แล้วถามผู้เรียนว่า สื่อสิ่งพิมพ์ที่ผู้วิจัยนำมาให้ดู เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทใด
2. ผู้วิจัยสนทนากับผู้เรียนเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอข่าวในปัจจุบัน
3. ผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทใดที่นำเสนอข่าวได้น่าเชื่อถือมากที่สุด พร้อมอธิบายเหตุผลประกอบ
4. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

4.1 ผู้ที่บริโภคข่าวในยุคปัจจุบันควรเลือกข่าวจากแหล่งใด

(พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้วิจัย)

4.2 เพราะเหตุใด ผู้เรียนจึงเลือกข่าวจากสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนั้นมาพิจารณา และคิดว่าข่าวที่เลือกนั้นมาจากแหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

(พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้วิจัย)

5. ผู้วิจัยให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ทักษะการอ่านและการจดบันทึก
6. ผู้วิจัยถามว่า การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน ต้องมีความสามารถในด้านใดบ้าง ผู้วิจัยสังเกตการตอบของผู้เรียน
7. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
ผู้เรียนคิดว่า การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน และการฟัง มีความ

เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

(พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน โดยให้อยู่ใน ดุลยพินิจของผู้วิจัย)

8. ผู้วิจัยตั้งคำถามให้ผู้เรียนช่วยกันอธิบาย หรือตอบคำถาม เช่น
 - การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน มีวิธีการอย่างไร
 - การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน มีประโยชน์อย่างไร
9. ผู้วิจัยตรวจสอบคำอธิบาย หรือคำตอบของผู้เรียน จากนั้นอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
10. ผู้เรียนร่วมกันสรุปการเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน
11. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง เรียนรู้ทักษะการอ่านและการจดบันทึก โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
12. ให้ผู้เรียนทำใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง เรียนรู้ทักษะการอ่านและการจดบันทึก เมื่อผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ผู้วิจัยตรวจผลงานของผู้เรียน
13. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตอภิปราย ซักถาม การตอบคำถาม การสรุป
2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ใบความรู้

เรื่อง ทักษะการอ่านและการจดบันทึก

ลักษณะของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเป็นการอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง ที่อ่าน ซึ่งผู้เขียนต้องการสื่อ โดยในย่อหน้าหนึ่งจะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว นอกจากนั้นจะเป็นพลความหรือส่วนประกอบ ผู้อ่านต้องพิจารณาทั้งสองประเด็นเพื่อให้ จับใจความสำคัญได้เร็วขึ้น

ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ มีความสำคัญดังนี้

1. เป็นพื้นฐานของการอ่าน สามารถนำไปต่อยอดเป็นการวิเคราะห์และ ประเมินค่าเรื่องที่อ่าน เพราะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ช่วยให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นว่า เป็นเรื่องของใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
2. เป็นการรับทราบข้อมูลในระยะเวลานั้น เพราะการอ่านจับใจความ สำคัญเป็นการอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อค้นหาเพียงใจความสำคัญที่สุด ผู้อ่านจึงใช้เวลาในการ อ่านสั้น และรับสารได้ตรงประเด็น
3. เป็นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การอ่านจับใจความสำคัญทำ ให้ทราบความคิดและความรู้ที่ผู้เขียนถ่ายทอด เมื่อนำมาวิเคราะห์และประเมินค่าสารนั้น แล้ว ก็สามารถเลือกสรรสิ่งที่มีประโยชน์มาใช้ในชีวิตประจำวันได้

หลักการของการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ มีหลักการดังนี้

1. อ่าน ทำความเข้าใจเนื้อหา จับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
2. คิด คิดตั้งคำถามว่าอะไรเป็นจุดสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่อง
3. เขียน ร่างข้อความที่ได้อ่านโดยสรุปไว้เป็นตอนๆ
4. เรียบเรียง นำข้อความที่สรุปไว้มาเรียบเรียงให้เป็นข้อความ โดยใช้ภาษา

ของตนเอง

การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน

การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการเขียน ผู้อ่านจำเป็นต้องมีทักษะการเขียนสรุปความ ถอดความ และคัดลอกข้อความสำคัญ การมีระบบการบันทึกที่ดีจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถรวบรวมข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากการอ่านไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ช่วยให้การจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการอ่านเป็นไปอย่างมีระบบ ทั้งยังช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำข้อมูลเหล่านั้นได้โดยง่าย การบันทึกการอ่านจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียน ทั้งนี้เพราะการเรียนจะต้องค้นคว้าเอกสารประกอบการเรียนเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้การบันทึกการอ่านยังช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิในการอ่านอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ผู้อ่านต้องเลือกบันทึกเฉพาะประเด็นสำคัญที่ต้องการนำไปใช้ ดังนั้น การบันทึกความรู้จากการอ่าน ผู้อ่านต้องมีความเข้าใจเรื่องที่อ่านเป็นอย่างดี และสร้างความคิดของตนเองในขณะที่เขียนบันทึกด้วย

1. การบันทึกความรู้จากการอ่าน ต้องมีความสามารถดังต่อไปนี้
 - 1.1 จับใจความสำคัญของเรื่องได้
 - 1.2 ทราบว่าข้อมูลใดเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนต้องการศึกษา
 - 1.3 มีวิธีการบันทึกที่เป็นระบบ
 - 1.4 สามารถเชื่อมโยงหัวข้อสำคัญต่างๆ เข้าด้วยกัน แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นไปเขียนเป็นผังความคิด หรือ mind maps ให้เข้าใจได้ง่าย
 - 1.5 เขียนบันทึกด้วยถ้อยคำของตนเอง
 - 1.6 บันทึกแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ได้อย่างชัดเจน
2. วิธีการบันทึกความรู้จากการอ่าน มีดังนี้

1. รู้จักเลือกและมีวิธีการบันทึกที่เป็นระบบ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการอ่านเสมอว่าต้องการอะไรจากการอ่าน ก่อนจะลงมือบันทึกต้องสำรวจข้อเขียนนั้นอย่างคร่าวๆ ก่อน โดยพิจารณาว่าอะไรคือประเด็นความคิดสำคัญของเรื่อง เลือกอ่านและบันทึกเฉพาะสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา แยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นในเรื่องที่อ่านออกจากกัน และแยกกระหว่างข้อคิดเห็นของตนกับสิ่งที่ได้จากการอ่าน พร้อมทั้งระบุแหล่งที่มาของข้อมูลให้ชัดเจนทุกครั้ง

ในการบันทึกควรนำหัวข้อสำคัญๆ จากการอ่านมาวางเป็นเค้าโครงของเรื่อง โดยที่เค้าโครงนี้มีโครงสร้างเช่นเดียวกับข้อเขียนที่อ่าน แต่หัวข้ออาจใช้ตัวเลข หรือตัวอักษรในการเรียงลำดับและการจัดหมวดหมู่ของหัวข้อย่อยต่างๆ เพื่อให้เข้าใจง่าย

การบันทึกความรู้จากการอ่าน

ป่าพรุควนเคร็ง

ป่าพรุควนเคร็ง เป็นป่าพรุที่ยังเหลืออยู่ไม่กี่แห่งแล้วในประเทศไทย ในอดีตเคยเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำผืนใหญ่ที่มีระบบนิเวศน้ำผิวดินเชื่อมต่อกับทะเล มีความอุดมสมบูรณ์ และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และสัตว์ แต่การเปลี่ยนแปลงที่ผ่านมารอบ 10 ปี มีไฟป่าเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องปีละกว่า 100 จุด และสถานการณ์ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะในปี 2555 มีไฟไหม้ป่าพรุมาแล้ว กว่า 160 จุด ทำให้พื้นที่ป่าพรุได้รับความเสียหายไม่น้อยกว่า 15,000 ไร่ ซึ่งคาดว่าเป็นฝีมือมนุษย์ และในช่วงหลายที่ผ่านมามีป่าถูกบุกรุก โดยฝีมือมนุษย์มากขึ้นจนทำให้ป่าพรุถูกทำลายเสียหายอย่างรวดเร็ว

เดิมนั้นป่าพรุมีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่รอบๆ พื้นที่บริเวณป่าพรุเป็นอย่างมาก ป่าพรุควนเคร็งจึงมีสถานะเป็น “ป่าชุมชน” เพื่อการเลี้ยงชีพชาวบ้านได้เข้าไปเก็บของป่า หาต้นกระเจก กก ปรีอ ย่าลิเกา เพื่อนำไปแปรรูปเป็นเสื่อ กระสอบทำเครื่องจักสาน เครื่องประดับ มีการเข้าไปหาพืชผัก และของป่ามาเพื่อบริโภค เช่น บัว ผักกูด ลำแพ้ง ยอดพืชชนิดต่างๆ มีการจับสัตว์ด้วยเครื่องมือที่ทำขึ้นเอง เช่น ไช สัน สุ่ม เบ็ด เพื่อนำไปบริโภคกันในครัวเรือน หากจับได้เป็นจำนวนมากก็มีการแบ่งปัน แจกจ่าย หรือขายออกให้แก่เพื่อนบ้าน หรืออาจแปรรูปเพื่อการบริโภคในโอกาสต่างๆ ไป แต่หลังจากที่ป่าพรุถูกทำลายก็ส่งผลให้รายได้ของคนในพื้นที่ลดลงตามไปด้วย

ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ยังมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอีกนั่นคือ การสร้างที่ขวางทางน้ำแม้ว่าเป็นการป้องกันการรุกล้ำของน้ำเค็มที่จะเข้ามาทำลายพื้นที่การเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ก็ทำให้พื้นที่ป่าพรุถูกทำลายเช่นกันและยังมีปัญหาระดับน้ำลดลงจากการขุดคลองชลประทานต่างๆ ที่เป็นการเร่งให้น้ำในป่าพรุระบายออกไปเร็วขึ้น ส่งผลให้ป่าพรุเสียหาย

จากการที่ป่าพรุเสียหายจากสาเหตุต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น นอกจากจะส่งผลให้ประชาชนมีรายได้ลดลงแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสัตว์ป่าด้วย โดยทำให้นกป่าสูญพันธุ์และแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำลดลง อย่างเช่น ปลาตุ๊กลำพันที่เคยมีอยู่ในป่าพรุเป็นจำนวนมาก แต่ปัจจุบันได้สูญพันธุ์ไปแล้ว อีกทั้งการที่ป่าพรุเป็นแก้มลิง เป็นแหล่งบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ทะเล ดังนั้นความเสียหายของป่าพรุจึงทำให้แหล่งเก็บกักน้ำและบำบัดน้ำเสียลดลงด้วย

สิ่งที่เกิดขึ้นมาทั้งหมดนั้น หากไม่มีการควบคุมที่ดีพอในเรื่องการบุกรุกเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ไม่มีการฟื้นฟูด้วยการสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนทุกระดับสาขา

ตัวอย่างการบันทึกความรู้จากการอ่าน

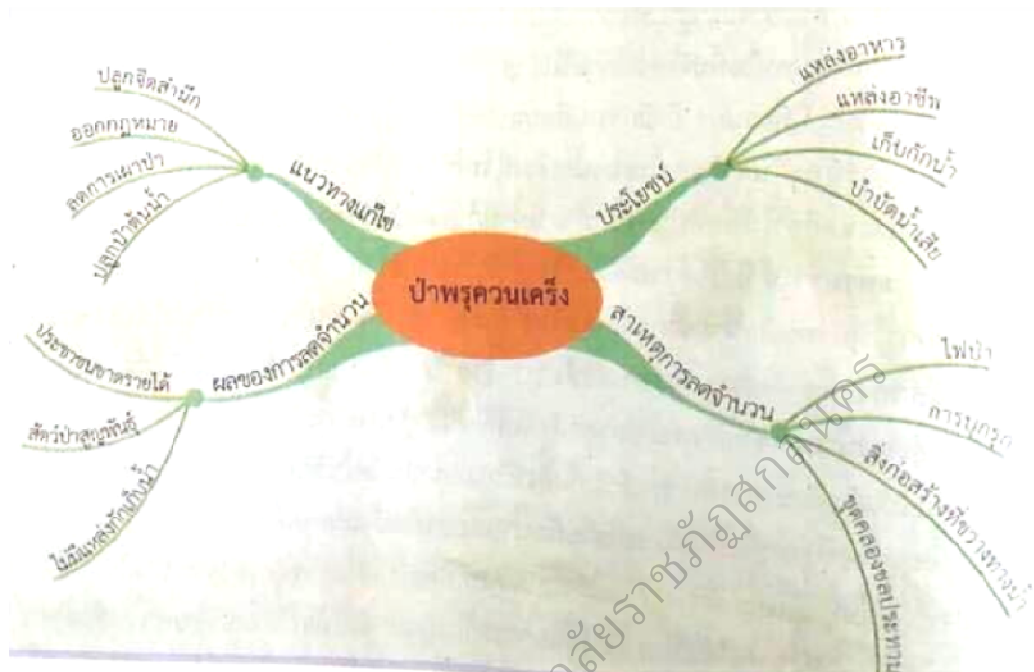
แหล่งการอ่าน ห้องสมุด
 ชื่อหนังสือที่อ่าน GAT on Demand
 ชื่อเรื่อง ป่าพรุควนเคร็ง
 ผู้แต่ง ไม่ปรากฏชื่อ

ความรู้ที่ได้จากการอ่าน

ป่าพรุควนเคร็ง เป็นป่าพรุที่ยังเหลืออยู่ไม่กี่แห่งในประเทศไทย ป่าพรุมีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่รอบๆ เป็นแหล่งอาหารและการหาเลี้ยงชีพ แต่เนื่องจากป่าถูกบุกรุกโดยฝีมือมนุษย์มากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนมีรายได้ลดลงและส่งผลกระทบต่อสัตว์ป่า เช่น นกป่าใกล้สูญพันธุ์ แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำลดลง รวมถึงแหล่งเก็บกักน้ำและบำบัดน้ำเสียลดลงด้วย หากมีการควบคุมในเรื่องการบุกรุกป่า จะช่วยให้ป่าพรุคืนความอุดมสมบูรณ์ได้ดังเดิม

นอกจากนี้ผู้บันทึกยังสามารถสรุปความรู้เป็นแผนผังมโนทัศน์ได้ เช่น

ที่มาของข้อมูล :

ฟองจันทร์ สุขยิ่งและคณะ. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษา และการใช้ภาษา ม.๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด

ฟองจันทร์ สุขยิ่งและคณะ. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษา และการใช้ภาษา ม.๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด

ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง ทักษะการอ่านและการจดบันทึก

- คำชี้แจง**
1. ให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ทักษะการอ่านและการจดบันทึก
 2. วิเคราะห์ผลการศึกษา แล้วตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดแล้วบันทึก

ลงในใบกิจกรรมที่ 3

3. ให้ผู้เรียนสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนสมาชิกด้วยกัน
เมื่อท่านได้ศึกษาทักษะการอ่านและการจดบันทึก แล้วให้สรุปองค์ความรู้ที่สำคัญ
ในประเด็นต่อไปนี้

1. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. การอ่านจับใจความสำคัญ มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ผู้เรียนสามารถนำเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญไปใช้ประโยชน์ใน
การศึกษาระดับต่างๆ ได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ มีหลักการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ผู้เรียนคิดว่า หลักการอ่านจับใจความสำคัญมีความสัมพันธ์กับการบันทึก
ความรู้จากการอ่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ระยะที่ 1 สร้างความรู้ ความเข้าใจให้เห็นคุณค่า

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้บันทึก.....

ให้ผู้เรียนเขียนบันทึกสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากเข้าร่วมกิจกรรมโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการนำตนเอง ระยะที่ 1 สร้างความรู้ ความเข้าใจให้เห็นคุณค่าในหัวข้อต่อไปนี้

1. เนื้อหาที่ได้เรียนรู้

.....

.....

.....

.....

2. กิจกรรมอะไรบ้างที่ชอบที่สุดเพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

3. วิธีการสอนของครูเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ต้องการให้ช่วยเหลือในเรื่องอะไร

5. การเรียนรู้ในกิจกรรมได้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทักษะในด้านใดบ้าง

6. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงาน

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน
1	ผลงาน (10 คะแนน) 1. เนื้อหาครบถ้วน สมบูรณ์ 2. เนื้อหาถูกต้อง 3. ตั้งใจทำงาน 4. มีความคิดสร้างสรรค์	คะแนน 10 : มีครบทุกข้อ คะแนน 8 -9 : มี 3 ข้อ ขาด 1 ข้อ คะแนน 6 -7 : มี 2 ข้อ ขาด 2 ข้อ คะแนน 5 : มี 1 ข้อ ขาด 3 ข้อ
2	มีความตรงต่อเวลา	คะแนน 3 : ทำงานเสร็จทันเวลา คะแนน 2 : ทำงานเสร็จช้ากว่ากำหนดไม่เกิน 10 นาที คะแนน 1 : ทำงานไม่เสร็จ
3	สะอาดเรียบร้อย	คะแนน 2 : ไม่มีรอยลบขีดฆ่าใด ๆ คะแนน 1 : มีลบขีดฆ่า

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม ชื่อ-สกุล	ความสนใจ				การแสดง ความคิดเห็น				การตอบ คำถาม				การยอมรับ ฟังคนอื่น				ทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				หมายเหตุ
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรมดังนี้

- ดีมาก = 4 สนใจฟัง ไม่หลับ ไม่พูดคุยในชั้น มีคำถามที่ดี ตอบคำถามถูกต้อง
ทำงานส่งครบตรงเวลา
- ดี = 3 การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ 70%
- ปานกลาง = 2 การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ 50%
- ปรับปรุง = 1 เข้าชั้นเรียน แต่การแสดงออกน้อยมาก ส่งงานไม่ครบ ไม่ตรงเวลา

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
(.....)
...../...../.....

**โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง**

ระยะที่ 2 นำมาฝึกปฏิบัติให้เห็นผล

กิจกรรมที่ 1 ทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ เวลา 2 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. อธิบายขั้นตอนในการค้นหาข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตได้
2. สามารถค้นหาข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตได้

เนื้อหา

การใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล เช่น ค้นหาข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์
ค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ค้นหาข้อมูลจากซีดีรอม

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ใบกิจกรรม
2. คอมพิวเตอร์

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั่วโมงที่ 1

ผู้วิจัยจัดเตรียมการสาธิตค้นหาข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ การค้นหา
ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และการค้นหาข้อมูลจากซีดีรอม

1. กำหนดจุดประสงค์ของการสาธิตการค้นหาข้อมูลในเครื่อง
คอมพิวเตอร์ การค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และการค้นหาข้อมูลจากซีดีรอม

2. เตรียมความพร้อมของห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ หัวเรื่องในการ
ค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และไฟล์ข้อมูลจากซีดีรอม

3. ทดลองกระบวนการที่จะสาธิตการค้นหาข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์
การค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และการค้นหาข้อมูลจากซีดีรอม

4. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด “หากผู้เรียนเกิดความสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือเรียน ผู้เรียนจะหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ใดได้บ้าง”
(พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้วิจัย)
5. ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปฏิบัติกิจกรรม
6. ผู้วิจัยแจ้งให้ผู้เรียนทราบว่า ผู้วิจัยจะสาธิตการใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล ดังนี้
 - 6.1 ค้นหาข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์
 - 6.2 ค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
 - 6.3 ค้นหาข้อมูลจากซีดีรอม
7. ผู้วิจัยสาธิตการค้นหาข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ จากอินเทอร์เน็ต และจากซีดีรอม ตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ แล้วอธิบายขั้นตอนการค้นหาข้อมูลประกอบการสาธิต
8. ผู้เรียนฝึกค้นหาข้อมูลตามตัวอย่างที่ผู้วิจัยสาธิต โดยผู้วิจัยสังเกตการค้นหาข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
9. ผู้วิจัยตั้งคำถามให้ผู้เรียนช่วยกันอธิบาย หรือตอบคำถาม เช่น
 - การค้นหาข้อมูลโดยใช้ Search มีวิธีการอย่างไร
 - การค้นหาข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ มีประโยชน์อย่างไร
 - การสืบค้นข้อมูลโดยใช้อินเทอร์เน็ตมีเว็บไซต์ใดบ้าง ที่ช่วยในการสืบค้นข้อมูลได้ง่ายและสะดวก
 - การค้นหาข้อมูลจากซีดีรอม มีวิธีการอย่างไร
10. ผู้วิจัยตรวจสอบคำอธิบาย หรือคำตอบของผู้เรียน จากนั้นอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
11. ผู้เรียนร่วมกันสรุปขั้นตอนการสาธิตการใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูลต่างๆ ดังนี้
 - 11.1 ค้นหาข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์
 - 11.2 ค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
 - 11.3 ค้นหาข้อมูลจากซีดีรอม

12. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง เรียนรู้ทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศโดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
13. ผู้เรียนทำใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล เมื่อผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ผู้วิจัยตรวจผลงานของผู้เรียนที่เครื่องคอมพิวเตอร์
14. มอบหมายให้ผู้เรียนไปเขียนบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
15. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตอภิปราย ซักถาม การตอบคำถาม การสรุป
2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจผลงาน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง การใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามที่กำหนด

1. ค้นหาข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยจำแนกข้อมูลตามโทรศัพท์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
2. เขียนบันทึกขั้นตอนการค้นหาข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์
3. บันทึกข้อมูลลงในไฟล์เตอร์ การค้นหาข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ ผลงานของ (ชื่อ - นามสกุล ของผู้เรียน)

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล เรื่อง การทำขนมลูกชุบ จากเว็บไซต์ www.google.co.th หรือเว็บไซต์อื่นๆ แล้วปฏิบัติตามที่กำหนด

1. รวบรวมข้อมูลและสรุปความรู้
2. หาภาพประกอบ
3. บันทึกข้อมูลลงในไฟล์เตอร์ การทำขนมลูกชุบ ผลงานของ (ชื่อ - นามสกุล ของผู้เรียน)

ผลงานในตอนที่ 1- 2 ให้บันทึกไฟล์เตอร์ผลงานของ (ชื่อ - นามสกุล ของผู้เรียน)

หน้าเดสก์ทอป และใน My Document

กิจกรรมที่ 2 ทักษะการอ่านและการจดบันทึกและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เวลา 2 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอได้
2. มีมารยาทในการเขียน
3. ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติกิจกรรม ด้วยกระบวนการทำงานเป็นทีมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยความสมัครใจ

เนื้อหา

1. การเขียนบันทึกความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
2. มารยาทในการเขียน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ใบความรู้
2. ใบกิจกรรม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั่วโมงที่ 1

1. ผู้วิจัยให้ผู้เรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน
2. ผู้วิจัยถามว่า การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน ต้องมีความสามารถในด้านใดบ้าง ผู้วิจัยสังเกตการตอบของผู้เรียน

3. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ผู้เรียนคิดว่า การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน และการฟัง

มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

(พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน โดยให้อยู่ใน คุลยพินิจของผู้วิจัย)

4. ผู้วิจัยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกอ่านเรื่องที่สนใจ กลุ่มละ 1 เรื่อง

5. ผู้เรียนแต่ละคนฝึกเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน โดย ฝึกเขียนตาม ตัวอย่างรูปแบบบันทึกการอ่าน ที่ผู้เรียนได้ศึกษาจากหนังสือเรียน แล้วบันทึกผลลงในสมุดเสร็จแล้วนำเสนอผู้วิจัยตรวจ

6. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

เพราะเหตุใด กลุ่มผู้เรียนจึงเลือกเขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเรื่องนี้
(พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน โดยให้อยู่ใน คุลยพินิจของผู้วิจัย)

7. ผู้วิจัยกำหนดให้ผู้เรียนแต่ละคนอ่านเรื่อง นิทานเวตาล แล้วเขียนบันทึกความรู้จากการอ่านนิทานเวตาล ลงในแบบบันทึกการอ่าน ด้วยตนเองให้ถูกต้องตาม หลักการเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน

8. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง นิทานเวตาล โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ศึกษามา ใจความสำคัญที่ตัวแทนกลุ่มกำลัง พูดถึงอยู่นั้นคืออะไร เพราะเหตุใดจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร

9. ผู้วิจัยประเมินผลการนำเสนอและการเขียนบันทึกความรู้ จากการอ่าน ของผู้เรียน

10. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างไร

(พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน โดยให้อยู่ในคุลยพินิจของผู้วิจัย)

11. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง เรียนรู้ทักษะทักษะการอ่านและการจดบันทึกและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

12. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตอภิปราย ชักถาม การตอบคำถาม การสรุป
2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจผลงาน

ใบกิจกรรมแบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ.. ชื่อผู้แต่ง นามปากกา

สำนักพิมพ์.. สถานที่พิมพ์ ... ปีที่พิมพ์

จำนวนหน้า ... ราคา .. บาท อ่านวันที่ เดือน พ.ศ.

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....

.....

.....

.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้เขียน

(.....)

ลงชื่อ..... ผู้วิจัย

(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน

ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน

ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน

ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ระยะที่ 2 นำมาฝึกปฏิบัติให้เห็นผล

วัน.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้บันทึก.....

ให้ผู้เรียนเขียนบันทึกสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากเข้าร่วมกิจกรรมโปรแกรมเสริมสร้างทักษะ
การเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการนำตนเอง ระยะที่ 2
นำมาฝึกปฏิบัติให้เห็นผล ในหัวข้อต่อไปนี้

1. เนื้อหาที่ได้เรียนรู้

.....

.....

.....

2. กิจกรรมอะไรบ้างที่ชอบที่สุดเพราะอะไร

.....

.....

.....

3. วิธีการสอนของครูเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ต้องการให้ช่วยเหลือในเรื่องอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. การเรียนรู้ในกิจกรรมได้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทักษะในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงาน

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน
1	ผลงาน (10 คะแนน) 1. เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ 2. เนื้อหาถูกต้อง 3. ตั้งใจทำงาน 4. มีความคิดสร้างสรรค์	คะแนน 10 : มีครบทุกข้อ คะแนน 8 -9 : มี 3 ข้อ ขาด 1 ข้อ คะแนน 6 -7 : มี 2 ข้อ ขาด 2 ข้อ คะแนน 5 : มี 1 ข้อ ขาด 3 ข้อ
2	มีความตรงต่อเวลา	คะแนน 3 : ทำงานเสร็จทันเวลา คะแนน 2 : ทำงานเสร็จช้ากว่ากำหนดไม่เกิน 10 นาที คะแนน 1 : ทำงานไม่เสร็จ
3	สะอาดเรียบร้อย	คะแนน 2 : ไม่มีรอยลบขีดฆ่าใดๆ คะแนน 1 : มีลบขีดฆ่า

**โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง**

ระยะที่ 3 พัฒนาการให้บรรลุสู่เป้าหมาย

เวลา 1 สัปดาห์

วัตถุประสงค์

1. สามารถค้นหาข้อมูลสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตได้
2. เขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอได้
3. มีมารยาทในการเขียน
4. ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติกิจกรรม ด้วยกระบวนการทำงานเป็นทีม

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยความสมัครใจ

เนื้อหา

1. การเขียนบันทึกความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
2. มารยาทในการเขียน

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ใบกิจกรรม
2. คอมพิวเตอร์

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั่วโมงที่ 1

1. ผู้วิจัยทบทวนการหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ให้ผู้เรียนช่วยกันตอบว่ามีขั้นตอนอย่างไรบ้าง

- 1) กำหนดจุดประสงค์ของการค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
- 2) เตรียมความพร้อมของคอมพิวเตอร์ หัวเรื่องในการค้นหาข้อมูลจาก

อินเทอร์เน็ต

- 3) การค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

2. ผู้วิจัยสนทนากับผู้เรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ การเขียนบันทึก ข้อมูลจากการอ่าน การใช้แผนผังความคิดสรุปข้อมูลจากการอ่าน เพื่อทบทวนความรู้ที่ผู้เรียนเคยเรียนมาแล้ว

3. ผู้วิจัยให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับข้อผิดพลาดในการเขียนบันทึก ข้อมูลจากการอ่าน

4. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน การเขียนบันทึกข้อมูลจากการอ่าน มีความจำเป็นในการเรียนอย่างไร

(พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้วิจัย)

5. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มรับใบกิจกรรม เรื่อง เทคนิคการอ่านหนังสือให้จำ

6. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบกิจกรรม เรื่องเทคนิคการอ่านหนังสือให้จำ โดยศึกษาตามลำดับหัวข้อดังนี้

- จุดประสงค์ของการทำกิจกรรม
- บันทึกข้อมูลจากการอ่าน
- สรุปผลจากการทำกิจกรรม

7. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายสรุปถึงเรื่อง เทคนิคการอ่านหนังสือให้จำ เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน (ผู้วิจัยคอยแนะนำและเพิ่มเติมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น)

8. ผู้วิจัยตั้งคำถามให้ผู้เรียนช่วยกันอธิบาย หรือตอบคำถาม เช่น

- ผู้เรียนมีขั้นตอนการค้นหาข้อมูลด้วยวิธีการใด
- มีเว็บไซต์ใดบ้าง ที่ช่วยในการสืบค้นข้อมูลได้ง่ายและสะดวก
- ผู้เรียนมีวิธีการคัดเลือกข้อมูลอย่างไร

9. ผู้วิจัยตรวจสอบคำอธิบาย หรือคำตอบของผู้เรียน จากนั้นอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

10. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง เทคนิคการอ่านหนังสือให้จำ โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ศึกษามา ใจความสำคัญที่ตัวแทนกลุ่มกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร เพราะเหตุใดจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร

11. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจัดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่าน บันทึกในส่วนที่สำคัญ และจำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุม หรือย่อๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

12. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ผู้เรียนจะมีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาตนให้บรรลุสู่เป้าหมาย
(พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้วิจัย)

13. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง เทคนิคการอ่านหนังสือให้จำโดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

14. มอบหมายให้ผู้เรียนไปเขียนบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

15. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตอภิปราย ซักถาม การตอบคำถาม การสรุป
2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจผลงาน

ใบกิจกรรม เรื่อง เทคนิคการอ่านหนังสือให้จำ

ชื่อกลุ่ม.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

สมาชิกในกลุ่ม 1.....เลขที่.....ประธาน
 2.....เลขที่.....รองประธาน
 3.....เลขที่.....สมาชิก
 4.....เลขที่.....สมาชิก
 5.....เลขที่.....สมาชิก
 6.....เลขที่.....สมาชิก
 7.....เลขที่.....เลขานุกร

วัตถุประสงค์

1. สามารถค้นหาข้อมูลสารสนเทศ เรื่อง เทคนิคการอ่านหนังสือให้จำจากอินเทอร์เน็ตได้

2. เขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอได้

3. มีมารยาทในการเขียน

4. ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติกิจกรรม ด้วยกระบวนการทำงานเป็นทีม

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยความสมัครใจ

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด

ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล เรื่อง เทคนิคการอ่านหนังสือให้จำจากเว็บไซต์

www.google.co.th หรือเว็บไซต์อื่นๆ แล้วปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด

1. รวบรวมข้อมูลและสรุปความรู้

2. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การบันทึกข้อมูลจากการอ่าน

ที่มาของข้อมูล จากเว็บไซต์

1. สาระสำคัญของเรื่อง

บันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

สรุปผลจากการทำกิจกรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้เรียน ลงชื่อ..... ผู้วิจัย
(.....) (.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ระยะที่ 3 พัฒนาการให้บรรลุสู่เป้าหมาย

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้บันทึก.....

ให้ผู้เรียนเขียนบันทึกสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากเข้าร่วมกิจกรรมโปรแกรมเสริมสร้างทักษะ
การเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการนำตนเอง ระยะที่ 3
พัฒนาการให้บรรลุสู่เป้าหมาย ในหัวข้อต่อไปนี้

1. เนื้อหาที่ได้เรียนรู้

.....

.....

.....

.....

2. กิจกรรมอะไรบ้างที่ชอบที่สุดเพราะอะไร

.....

.....

.....

3. ขั้นตอน วิธีการในการสืบค้นข้อมูล

.....

.....

.....

.....

.....

4. ต้องการให้ช่วยเหลือในเรื่องอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. การเรียนรู้ในกิจกรรมได้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทักษะในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงาน

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน
1	ผลงาน (10 คะแนน) 1. เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ 2. เนื้อหาถูกต้อง 3. ตั้งใจทำงาน 4. มีความคิดสร้างสรรค์	คะแนน 10 : มีครบทุกข้อ คะแนน 8 -9 : มี 3 ข้อ ขาด 1 ข้อ คะแนน 6 -7 : มี 2 ข้อ ขาด 2 ข้อ คะแนน 5 : มี 1 ข้อ ขาด 3 ข้อ
2	มีความตรงต่อเวลา	คะแนน 3 : ทำงานเสร็จทันเวลา คะแนน 2 : ทำงานเสร็จช้ากว่ากำหนดไม่เกิน 10 นาที คะแนน 1 : ทำงานไม่เสร็จ
3	สะอาดเรียบร้อย	คะแนน 2 : ไม่มีรอยลบขีดฆ่าใด ๆ คะแนน 1 : มีลบขีดฆ่า

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานรายบุคคล

ที่ ชื่อ-สกุล	พฤติกรรม				ความสนใจ				การแสดงความคิดเห็น				การตอบคำถาม				การยอมรับฟังคนอื่น				ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย				หมายเหตุ
	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1					

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรมดังนี้

- ดีมาก = 4 สนใจฟัง ไม่หลับ ไม่พูดคุยในชั้น มีคำถามที่ดี ตอบคำถามถูกต้อง ทำงานส่งครบตรงเวลา
- ดี = 3 การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ 70%
- ปานกลาง = 2 การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ 50%
- ปรับปรุง = 1 เข้าชั้นเรียน แต่การแสดงออกน้อยมาก ส่งงานไม่ครบ ไม่ตรงเวลา

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
 (.....)
/...../.....

**โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง**

ระยะที่ 4 ขยายการเรียนรู้สู่ผลงานที่สร้างสรรค์

เวลา 1 สัปดาห์

วัตถุประสงค์

1. สามารถค้นหาข้อมูลสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตได้
2. เขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาผลงานที่สร้างสรรค์ได้
3. สามารถสร้างผลงานที่สร้างสรรค์และมีประโยชน์ได้

เนื้อหา

การสร้างผลงานที่สร้างสรรค์

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ใบกิจกรรม
2. คอมพิวเตอร์

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั่วโมงที่ 1

1. ผู้วิจัยทบทวน เรื่อง เทคนิคการอ่านหนังสือให้จำ โดยให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเทคนิคการอ่านหนังสือให้จำ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน
2. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด
ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ และผู้เรียนสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หรือไม่อย่างไร

(พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้วิจัย)

3. ผู้เรียนรับใบกิจกรรม เรื่อง การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปสู่ผลงานที่สร้างสรรค์

4. ผู้เรียนศึกษาใบกิจกรรม เรื่องเขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปสู่ผลงานที่สร้างสรรค์ โดยศึกษาตามลำดับหัวข้อดังนี้

- จุดประสงค์ของการทำกิจกรรม
- บันทึกข้อมูลจากการอ่าน
- สรุปผลจากการทำกิจกรรม

5. ผู้วิจัยตั้งคำถามให้ผู้เรียนช่วยกันอธิบาย หรือตอบคำถาม เช่น

- ผู้เรียนมีขั้นตอนการค้นหาข้อมูลด้วยวิธีการใด
- มีเว็บไซต์ใดบ้าง ที่ช่วยในการสืบค้นข้อมูลได้ง่ายและสะดวก
- ผู้เรียนมีวิธีการคัดเลือกข้อมูลอย่างไร

6. ผู้วิจัยตรวจสอบคำอธิบาย หรือคำตอบของผู้เรียน จากนั้นอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

7. ผู้เรียนแต่ละคนจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่าน บันทึกในส่วนที่สำคัญและจำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุม หรือย่อๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

8. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ผู้เรียนมีเป้าหมาย และวิธีการอย่างไรในการพัฒนาสร้างสรรค์

ผลงานของตน

(พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้วิจัย)

9. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปสู่ผลงานที่สร้างสรรค์โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

10. มอบหมายให้ผู้เรียนไปเขียนบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

11. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตอภิปราย ซักถาม การตอบคำถาม การสรุป
2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจสอบผลงาน

ใบกิจกรรม เรื่อง การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน
เพื่อนำไปสู่ผลงานที่สร้างสรรค์

ชื่อ.....สกุล.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

วัตถุประสงค์

1. สามารถค้นหาข้อมูลสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตได้
2. เขียนบันทึกความรู้จากการอ่านเพื่อนำไปพัฒนาผลงานที่สร้างสรรค์ได้
3. สามารถสร้างผลงานที่สร้างสรรค์และมีประโยชน์ได้

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามที่กำหนด

ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลในอินเทอร์เน็ต โดยสามารถเลือกเรื่องที่จะนำมาอ่าน เพื่อจดบันทึกความรู้ ตามความสนใจ จากเว็บไซต์ www.google.co.th หรือเว็บไซต์อื่นๆ แล้วปฏิบัติตามที่กำหนด

1. รวบรวมข้อมูลและสรุปความรู้
2. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การสร้างสรรค์ผลงาน

1. ชื่อผลงานที่สร้างสรรค์

.....

.....

.....

2. ประเภทผลงานที่สร้างสรรค์

สื่อเทคโนโลยี (IT)

สื่อสิ่งประดิษฐ์

สื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือ เอกสาร แผ่นพับ โปสเตอร์

อื่นๆ ระบุ.....

3. วัตถุประสงค์ของผลงานที่สร้างสรรค์ (โปรดระบุเป็นข้อๆ).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างผลงานที่สร้างสรรค์/งบประมาณ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

8. สรุปผลจากการทำกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้เรียน

(.....)

ลงชื่อ..... ผู้วิจัย

(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน

ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ระยะที่ 4 ขยายการเรียนรู้สู่ผลงานที่สร้างสรรค์

วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้บันทึก.....

ให้ผู้เรียนเขียนบันทึกสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากเข้าร่วมกิจกรรมโปรแกรมเสริมสร้างทักษะ
การเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการ
นำตนเอง ระยะที่ 4 ขยายการเรียนรู้สู่ผลงานที่สร้างสรรค์ ในหัวข้อต่อไปนี้

1. เนื้อหาที่ได้เรียนรู้

.....

.....

.....

.....

2. กิจกรรมอะไรบ้างที่ชอบที่สุดเพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

3. ขั้นตอน วิธีการในการสืบค้นข้อมูล

.....

.....

.....

.....

.....

4. ต้องการให้ช่วยเหลือในเรื่องอะไร

5. การเรียนรู้ในกิจกรรมได้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทักษะในด้านใดบ้าง

6. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงาน

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน
1	ผลงาน (10 คะแนน) 1. เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ 2. เนื้อหาถูกต้อง 3. ตั้งใจทำงาน 4. มีความคิดสร้างสรรค์	คะแนน 10 : มีครบทุกข้อ คะแนน 8 -9 : มี 3 ข้อ ขาด 1 ข้อ คะแนน 6 -7 : มี 2 ข้อ ขาด 2 ข้อ คะแนน 5 : มี 1 ข้อ ขาด 3 ข้อ
2	มีความตรงต่อเวลา	คะแนน 3 : ทำงานเสร็จทันเวลา คะแนน 2 : ทำงานเสร็จช้ากว่ากำหนดไม่เกิน 10 นาที คะแนน 1 : ทำงานไม่เสร็จ
3	สะอาดเรียบร้อย	คะแนน 2 : ไม่มีรอยลบขีดฆ่าใดๆ คะแนน 1 : มีลบขีดฆ่า

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานรายบุคคล

ที่ ชื่อ-สกุล	พฤติกรรม ความสนใจ				การแสดง ความคิดเห็น				การตอบ คำถาม				การยอมรับ ฟังคนอื่น				ทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				หมายเหตุ
	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรมดังนี้

- ดีมาก = 4 สนใจฟัง ไม่หลับ ไม่พูดคุยในชั้น มีคำถามที่ดี ตอบคำถามถูกต้อง
ทำงานส่งครบตรงเวลา
- ดี = 3 การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ 70%
- ปานกลาง = 2 การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ 50%
- ปรับปรุง = 1 เข้าชั้นเรียน แต่การแสดงออกน้อยมาก ส่งงานไม่ครบ ไม่ตรงเวลา

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
(.....)
...../...../.....

**โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง**

ระยะที่ 5 แบ่งปันและเรียนรู้กับผู้อื่น

เวลา 3 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการนำเสนอและจัดแสดงนิทรรศการผลงานได้
2. อธิบายผลงานได้ถูกต้อง ชัดเจน มีความมั่นใจในตนเองและตอบคำถามได้

เนื้อหา

การนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ใบความรู้
2. ผลงาน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั่วโมงที่ 1

1. ผู้วิจัยให้ผู้เรียนดูวีดิทัศน์ การจัดนิทรรศการ การแสดงผลงานผู้เรียน พร้อมร่วมกันสนทนารูปแบบ วิธีการนำเสนอผลงานของแต่ละกลุ่มที่ผู้เรียนได้ชม แล้วให้ผู้เรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1.1 การนำเสนอผลงาน
- 1.2 วิธีการนำเสนอผลงาน
- 1.3 การจัดนิทรรศการ

2. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกัน อภิปราย สนทนา ซักถาม เกี่ยวกับ การจัดนิทรรศการว่ามีอะไรบ้าง และทำอย่างไร

3. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดนิทรรศการ โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบภายในกลุ่มของตนเอง
4. ผู้วิจัยเน้นเรื่องการยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม ต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และร่วมกันทำงานให้เสร็จทันเวลา
5. ผู้เรียนทุกกลุ่มช่วยกันจัดนิทรรศการแสดงผลงานที่สร้างสรรค์ของตนเอง เพื่อจะได้นำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ต่อเพื่อนๆ
6. ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมแลกเปลี่ยนรู้ นำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ของแต่ละคนตามลำดับ ซึ่งอาจจะใช้วิธีจับสลากการนำเสนอ โดยผู้วิจัยคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือในส่วนที่มีปัญหา และผู้เรียนที่ทำงานช้าอย่างใกล้ชิด
7. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มซักถามประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้าซึ่งกันและกัน และร่วมชื่นชมผลงานของเพื่อนที่นำเสนอ
8. ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ผู้เรียนคิดว่า การที่มีทักษะการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ ทักษะการอ่านและการจดบันทึก และการได้เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะสามารถทำให้ผู้เรียนนำไปสู่การสร้างความรู้ในสิ่งที่อยากเป็นได้อย่างไรบ้าง

(พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้วิจัย)
9. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา เรื่อง แบ่งปันและเรียนรู้กับผู้อื่น โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
10. มอบหมายให้ผู้เรียนไปเขียนบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
11. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตอภิปราย ซักถาม การตอบคำถาม การสรุป
2. ตรวจผลงาน

ใบความรู้

เรื่อง การจัดแสดงผลงานสร้างสรรค์ และการจัดนิทรรศการ

การจัดแสดงผลงาน เป็นการนำเสนอผลงานที่ได้ศึกษาค้นคว้าสำเร็จลงแล้วให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ อาจทำได้ในรูปแบบต่างๆ ของการศึกษาค้นคว้า เช่น การจัดนิทรรศการ ซึ่งเป็นการจัดแสดงให้ผู้อื่นทราบถึงกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ของการศึกษาค้นคว้า อาจมีอุปกรณ์ ภาพ และแผนภูมิประกอบการอธิบาย อาจมีหรือไม่มี การสาธิตประกอบก็ได้ ซึ่งมีทั้งการจัดแสดงและการอธิบายด้วยคำพูด หรือในรูปแบบการจัดแสดงโดยไม่มีการอธิบายประกอบ หรือในรูปแบบของการรายงานด้วยปากเปล่า

การแสดงผลงานทำได้หลายระดับ เช่น

1. การแสดงผลงานภายในชั้นเรียน
2. การจัดนิทรรศการภายในโรงเรียน
3. การจัดนิทรรศการในงานประจำปีของโรงเรียน
4. การส่งผลงานเข้าร่วมในการแสดงหรือประกวดภายนอกโรงเรียน

ข้อควรคำนึงในการจัดนิทรรศการผลงาน

1. ความปลอดภัยในการจัดแสดงผลงาน
2. ความเหมาะสมกับเนื้อหาที่จัดแสดงผลงาน
3. คำอธิบายที่เขียนแสดง ควรเน้นเฉพาะประเด็นที่สำคัญ ใช้ข้อความที่กะทัดรัดชัดเจนเข้าใจง่าย
4. ดึงดูดความสนใจของผู้ชม โดยที่สีที่สดใส เน้นจุดสำคัญ
5. ใช้ตารางนำเสนอข้อมูลและรูปภาพประกอบ โดยจัดวางอย่างเหมาะสม
6. สิ่งที่แสดงทุกอย่างต้องถูกต้อง ไม่มีการสะกดผิด หรืออธิบายหลักการที่ผิด

การอธิบายหรือรายงานปากเปล่า

1. ต้องทำความเข้าใจกับเรื่องที่จะอธิบายเป็นอย่างดี
2. คำนึงถึงความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับระดับของผู้ฟัง ควรชัดเจนและเข้าใจง่าย
3. รายงานอย่างตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม ขณะรายงานมองตรงไปยังผู้ฟัง
4. อย่าท่องจำรายงานหรืออ่านรายงาน แต่อาจจัดหัวข้อสำคัญ ๆ ไว้เพื่อช่วยให้รายงานเป็นไปตามขั้นตอน
5. เตรียมตัวตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ
6. ตอบคำถามอย่างตรงไปตรงมาไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงสิ่งที่ไม่ได้ถาม
7. หากติดขัดในการอธิบาย อย่าเสแสร้งหรือกลบเกลื่อน ควรยอมรับโดยดี
8. ควรรายงานให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด
9. ควรใช้สื่อประเภทโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการรายงานด้วย เช่น แผ่นโปสเตอร์หรือสไลด์ เป็นต้น

หลักในการจัดนิทรรศการ

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดนิทรรศการว่าต้องการจัดเพื่ออะไร และต้องการให้ใครดูบ้าง การจัดนิทรรศการเพื่อการเรียนรู้อาจจะจัดในห้องเรียนเป็นครั้งคราวเพื่อให้ผู้เรียนในห้องดู
2. เลือกเรื่องที่ต้องการจัดและกำหนดเนื้อหาสาระของเรื่องว่าต้องการในเนื้อหาสาระอะไรบ้าง และมีขอบเขตมากน้อยเพียงใด
3. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ที่จัดวางวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งทิศทางการเข้าชมนิทรรศการของผู้ดูด้วย
4. ถ้าเป็นการจัดนิทรรศการเพื่อให้ผู้เรียนเข้าชมพร้อมกันหลายๆ ห้องควรมีการวางแผนประชาสัมพันธ์ด้วย
5. เพื่อตรวจสอบว่านิทรรศการแต่ครั้งนั้น ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ควรมีการประเมินผู้ดูโดยอาจใช้วิธีสอบถามหรือสัมภาษณ์ก็ได้

เกณฑ์การประเมินคุณค่าของผลงาน

1. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง ความแปลกใหม่ของเรื่องที่ทำ วิธีการศึกษาค้นคว้า เครื่องมือหรือวัสดุอุปกรณ์ในการทำผลงาน
2. ความถูกต้องและความเหมาะสมของวิธีการศึกษาค้นคว้า โดยการนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเพียงใด
3. การเขียนรายงานผลงาน หรือการจัดแสดงผลงาน ความถูกต้องชัดเจนในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจมีความตั้งใจและชัดเจนเพียงใด
4. การอธิบายผลงานด้วยวาจา หมายถึง ความสามารถในการพูด อธิบายการตอบข้อซักถามได้อย่างถูกต้อง คล่องแคล่ว เหมาะสม

ที่มาของข้อมูล :

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2557). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน การงานพื้นฐาน อาชีพ ป.5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด

แบบบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ระยะที่ 5 แบ่งปันและเรียนรู้กับผู้อื่น

วัน.....เดือน..... พ.ศ.

ผู้บันทึก.....

ให้ผู้เรียนเขียนบันทึกสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากเข้าร่วมกิจกรรมโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ระยะที่ 5 แบ่งปันและเรียนรู้กับผู้อื่น ในหัวข้อต่อไปนี้

1. เนื้อหาที่ได้เรียนรู้

.....

.....

.....

.....

2. กิจกรรมอะไรบ้างที่ชอบที่สุดเพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

3. ขั้นตอน วิธีการในการนำเสนอผลงาน

.....

.....

.....

.....

.....

4. ต้องการให้ช่วยเหลือในเรื่องอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. การเรียนรู้ในกิจกรรมได้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทักษะในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงาน

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน
1	ผลงาน (10 คะแนน) 1. เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ 2. เนื้อหาถูกต้อง 3. ตั้งใจทำงาน 4. มีความคิดสร้างสรรค์	คะแนน 10 : มีครบทุกข้อ คะแนน 8 -9 : มี 3 ข้อ ขาด 1 ข้อ คะแนน 6 -7 : มี 2 ข้อ ขาด 2 ข้อ คะแนน 5 : มี 1 ข้อ ขาด 3 ข้อ
2	มีความตรงต่อเวลา	คะแนน 3 : ทำงานเสร็จทันเวลา คะแนน 2 : ทำงานเสร็จช้ากว่ากำหนดไม่เกิน 10 นาที คะแนน 1 : ทำงานไม่เสร็จ
3	สะอาดเรียบร้อย	คะแนน 2 : ไม่มีรอยลบขีดฆ่าใดๆ คะแนน 1 : มีลบขีดฆ่า

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธำมาศ

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม ชื่อ-สกุล	ความสนใจ				การแสดง ความคิดเห็น				การตอบ คำถาม				การยอมรับ ฟังคนอื่น				ทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				หมายเหตุ		
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1			

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรมดังนี้

ดีมาก = 4 สนใจฟัง ไม่หลับ ไม่พูดคุยในชั้น มีคำถามที่ดี ตอบคำถามถูกต้อง
ทำงานส่งครบตรงเวลา

ดี = 3 การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ 70%

ปานกลาง = 2 การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ 50%

ปรับปรุง = 1 เข้าชั้นเรียน แต่การแสดงออกน้อยมาก ส่งงานไม่ครบ
ไม่ตรงเวลา

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(.....)

...../...../.....

**โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง**

ระยะที่ 6 หักดึยนิ่มง่มันสูฝึนทีเป็นจริง

เวลา 2 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. สามารถกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเองได้
2. สามารถจัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเองได้
3. ประเมินตนเองจากการจัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเองได้

เนื้อหา

การจัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเอง

สื่อประกอบกิจกรรม

ใบกิจกรรม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั่วโมงที่ 1

1. ผู้วิจัยทบทวนเกี่ยวกับอาชีพที่ทุกคนใฝ่ฝัน โดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการตั้งเป้าหมาย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และจะมีวิธีการประเมินตนเองอย่างไร เพื่อให้ความฝันเป็นจริง

2. ผู้เรียนรับใบกิจกรรม เรื่อง หักดึยนิ่มง่มันสูฝึนทีเป็นจริง

3. ผู้เรียนศึกษาใบกิจกรรม เรื่อง หักดึยนิ่มง่มันสูฝึนทีเป็นจริง โดยศึกษาตามลำดับหัวข้อดังนี้

- จุดประสงค์ของการทำกิจกรรม
- บันทึกโปรแกรมพัฒนาตนเอง
- สรุปผลจากการทำกิจกรรม

ขั้น 3 ลงสู่การสรุป

1. ผู้วิจัยตั้งคำถามให้ผู้เรียนช่วยกันอธิบาย หรือตอบคำถาม ขั้นตอนการจัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเอง
2. ผู้วิจัยตรวจสอบคำอธิบาย หรือคำตอบของผู้เรียน จากนั้นอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ขั้น 4 สะท้อนคุณค่า

1. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง หัตถ์ยืนมุ่นสู้ฟันที่เป็นจริง โดยผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม
2. ให้ผู้เรียนทำแบบวัดทักษะการเรียนรู้หลังร่วมกิจกรรมของโปรแกรม จำนวน 30 ข้อ
3. มอบหมายให้ผู้เรียนไปเขียนบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตอภิปราย ชักถาม การตอบคำถาม การสรุป
2. ตรวจผลงาน

ใบกิจกรรม เรื่อง หยัดยืนมุ่งมั่นสู่ฝันที่เป็นจริง

ชื่อ.....สกุล.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

วัตถุประสงค์

1. สามารถกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเองได้
2. สามารถจัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเองได้
3. ประเมินตนเองจากการจัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเองได้

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด

1. กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง
2. จัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเอง
3. ประเมินตนเองจากการจัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเอง

โปรแกรมการพัฒนาตนเอง

ขั้น 1 ขั้นการสำรวจหรือทำความเข้าใจตัวเอง

.....

.....

.....

ขั้น 2 ขั้นเลือกลักษณะของตนเองที่ต้องการพัฒนาเพียง 1 ลักษณะ

.....

.....

.....

ขั้น 3 ขั้นเลือกพฤติกรรมเป้าหมาย

.....

.....

.....

ขั้น 4 ขั้นระบุพฤติกรรมเป้าหมายตามหลัก SMART

.....

.....

.....

ขั้น 5 ขั้นการรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขและสิ่ง
ที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

ขั้น 6 ขั้นการวิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรม และสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมที่
ไม่พึงประสงค์

.....

.....

.....

ขั้น 7 ขั้นการวางแผนการดำเนินการพัฒนาตน

ขั้น 8 ขั้นการลงมือปฏิบัติตามแผนดำเนินการและบันทึกผลที่เกิดขึ้น

ขั้น 9 ขั้นการวิเคราะห์ผลการดำเนินการ และประเมินประสิทธิภาพของแผน

ขั้นที่ 1 การสำรวจหรือทำความรู้จักตนเอง

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนสำรวจพฤติกรรมตนเองและกรอกข้อความลงในแบบสำรวจ
กรณณาพิจารณาอย่างรอบคอบและตอบตรงความจริง

ข้อมูลพื้นฐาน

1. ชื่อ.....ความหมาย.....
2. นามสกุล.....ความหมาย.....
3. น้าหนัก.....

พฤติกรรม

1. กิจกรรมเวลาว่างที่ชอบทำเป็นประจำ คือ
2. พฤติกรรมของตนเองที่เห็นว่าควรปรับปรุง คือ
3. ข้อดีที่สุดของตนเอง คือ
4. อนาคตที่ผู้เรียนอยากจะเป็น หรือ อาชีพที่ผู้เรียนมีเป้าหมาย.....
5. ผู้เรียนเชื่อในการบนบานต่อเทพเจ้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือ เรื่องโชคลางหรือไม่
เพราะเหตุใด.....
6. ถ้าผู้เรียนปรารถนาให้ครอบครัวและสังคมมีความสุข ผู้เรียนจะทำอะไรได้บ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 2 เลือกลักษณะของตนเองที่ต้องการพัฒนาเพียง 1 ลักษณะ

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนสำรวจลักษณะของตนเอง ที่ต้องการพัฒนา
 กรุณาพิจารณาอย่างรอบคอบและตอบตรงความจริง

จากข้อเด่นและข้อด้อยของตนเองที่ได้จากการสำรวจตนในขั้นที่ 1
 จะพบว่าอาจมีหลายประการ ในการพัฒนาขั้นที่ 2 นี้ ให้เลือกลักษณะด้อยที่ต้องการ
 เปลี่ยนแปลงมาเพียง 1 ลักษณะ

1.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ขั้นที่ 3 เลือกพฤติกรรมเป้าหมาย

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนเลือกพฤติกรรมเป้าหมาย ที่ต้องการพัฒนากฎหมายพิจารณาอย่างรอบคอบและตอบตรงความจริง

1. พฤติกรรมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นลักษณะที่ซับซ้อนซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยอื่นๆ อีกหลายพฤติกรรม ใช่ หรือ ไม่

.....

2. ถ้าใช่ พฤติกรรมย่อยๆ เหล่านั้น คือ พฤติกรรมอะไรบ้าง

.....

(ตัวอย่าง ถ้าเลือกที่จะพัฒนาให้มีความรับผิดชอบในการเรียนมากขึ้น คำว่า

“ความรับผิดชอบ” เป็นคุณลักษณะที่ซับซ้อนประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยหลายพฤติกรรม เช่น 1) พฤติกรรมตั้งใจเรียน 2) ทำงานให้สำเร็จ 3) ส่งงานตรงเวลา 4) เข้าชั้นเรียนตรงเวลา

3. เราจะสามารถจะประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงตนเอง ในการทำโครงการพัฒนาครั้งนี้ ในพฤติกรรมหลายๆ พฤติกรรมที่แยกได้ในข้อ 2 พร้อมๆ กันได้หรือไม่

.....

4. ในกรณีที่มีพฤติกรรมหลายพฤติกรรมที่เราต้องการเปลี่ยนแปลง เราควรจะเลือกพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมเป้าหมายของโครงการพัฒนาตนเอง

.....

(หมายเหตุ : การเลือกพฤติกรรมเป้าหมายของโครงการพัฒนาตน มีหลักการเลือกว่า ควรเลือกพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด เป็นพฤติกรรมที่ควรได้รับการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด และเป็นพฤติกรรมที่ตนเองเห็นว่าจะสามารถเปลี่ยนแปลงได้สำเร็จมากที่สุด)

ขั้นที่ 4 ระบุพฤติกรรมเป้าหมายตามหลัก SMART

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนระบุพฤติกรรมเป้าหมายตามหลัก SMART ที่ต้องการพัฒนา กรุณาพิจารณาอย่างรอบคอบและตอบตรงความจริง

(S : specific (มีความเฉพาะเจาะจง) M : Measurable (สามารถวัดได้)

A : Action/Achieve (เป็นลักษณะหรือการกระทำให้สำเร็จ)

R : Realistic (อยู่ในวิสัยที่เป็นจริงได้) T: Time (มีกรอบเวลาที่ทำให้สำเร็จได้)

การระบุพฤติกรรมเป้าหมายที่เลือกไว้แล้วในขั้นที่ 3 ให้ชัดเจนและง่ายต่อการดำเนินการพัฒนา มีหลักการระบุ ซึ่งเรียกว่า สมาร์ท (SMART) โปรดระบุ

.....

.....

.....

.....

.....

ที่มา : กุญชรী คำชาย, 2554

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ขั้นที่ 5 การรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของพฤติกรรม ที่ต้องการแก้ไขและสิ่งที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขและสิ่งที่เกี่ยวข้องที่ต้องการพัฒนา กรุณาพิจารณาอย่างรอบคอบและตอบตรงความจริง

ขั้นนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงของตนในสภาพปัจจุบันก่อนลงมือพัฒนาตน เพื่อที่จะได้วิเคราะห์สาเหตุและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งปริมาณหรือความเข้มของพฤติกรรมก่อนการพัฒนาตน ความก้าวหน้าและการประเมินผลความสำเร็จของโครงการพัฒนาตนเอง

1. ชนิดของข้อมูล ข้อมูลที่รวบรวมในขั้นนี้ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ความเกี่ยวข้องหรือส่งผลให้เราทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่

1.1 สภาพแวดล้อมที่กระตุ้นหรือนำให้เราทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
อะไรบ้าง

1.2 ผลกรรมที่ได้รับหลังทำพฤติกรรมซึ่งมีผลทำให้ตนทำพฤติกรรมซ้ำอีก
เช่น ความสุข สนุก เพลิดเพลินใจ เป็นต้น มีอะไรบ้าง.....

1.3 ความคิด อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนที่มีผลต่อการเกิด
พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีอะไรบ้าง.....

1.4 ปริมาณหรือความเข้มของพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในสภาพ
ปัจจุบัน คืออะไร

ขั้นที่ 5 การรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของพฤติกรรม ที่ต้องการแก้ไขและสิ่งที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบันของพฤติกรรมที่ต้องการ
แก้ไขและสิ่งที่เกี่ยวข้องที่ต้องการพัฒนา กรุณาพิจารณาอย่าง
รอบคอบและตอบตรงความจริง

2. วิธีการรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ
การทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตนเองอาจทำได้ 2 วิธี คือ

2.1 การอาศัยความจำและการรับรู้ของตนเองในการนึกย้อนกลับไป
พิจารณาสิ่งที่เกี่ยวข้องต่างๆ (ดังที่กล่าวในข้อ 1) ซึ่งส่งผลให้เราทำพฤติกรรมที่ไม่พึง
ประสงค์ วิธีนี้มีข้อดีตรงที่ไม่ต้องเสียเวลาในการรวบรวมข้อมูลใหม่ แต่ก็มีข้อเสียที่อาจจะ
ได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนอันเนื่องมาจากความจำ การรับรู้และไม่เคยสังเกตอย่างถี่ถ้วน
เกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้มาก่อน คือ.....

2.2 โดยการเริ่มต้นสังเกตตนเองและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการทำงานพฤติกรรม
ที่ไม่พึงประสงค์ของตนใหม่แล้วบันทึกผลการสังเกตอย่างเป็นระบบ วิธีนี้ต้องใช้เวลาในการ
เก็บข้อมูลโดยเริ่มต้นสังเกตตนเองและบันทึกผลการสังเกตเป็นระยะสั้น ๆ ระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งผล
ที่ได้จากการรวบรวม ข้อมูลโดยวิธีนี้มีข้อดีกว่าวิธีการประมวลผลความจำ คือ ทำให้ได้ข้อมูล
ที่ครบถ้วนกว่าและคลาดเคลื่อนน้อยกว่า ทั้งนี้เพราะเมื่อเราตั้งใจสังเกตตนเอง จะทำให้เรา
มีโอกาสที่จะพบข้อมูลสำคัญที่เราไม่เคยสังเกตมาก่อน และการบันทึกผลการสังเกตจะ
ช่วยลดความคลาดเคลื่อนอันเนื่องมาจากความจำ ได้ คือ.....

ขั้นที่ 6 การวิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรม และสาเหตุ ของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ลักษณะพฤติกรรม และสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของพฤติกรรมที่ต้องการ แก้ไขและสิ่งที่เกี่ยวข้องที่

ต้องการพัฒนา กรุณาพิจารณาอย่าง รอบคอบและตอบตรงความจริง

นำข้อมูลที่ได้ในขั้นที่ 5 ทั้งที่เป็นข้อมูลความถี่ของพฤติกรรม ความยาวนานของพฤติกรรม และบันทึกประจำวัน มาประมวลผลให้ได้คำตอบ 2 ประการ คือ

1. ลักษณะของพฤติกรรมก่อนการพัฒนาในแง่ความถี่หรือปริมาณหรือความยาวนานของการทำพฤติกรรม ดังนี้

.....

.....

.....

.....

2. สาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

ขั้นที่ 7 การวางแผนการดำเนินการพัฒนาตน

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนวางแผนการดำเนินการพัฒนาตน ต้องการพัฒนากฎนาพิจารณาอย่าง รอบคอบและตอบตรงความจริง

ขั้นนี้เป็นการนำผลการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมไม่พึงประสงค์และลักษณะพฤติกรรมในเชิงปริมาณของพฤติกรรมที่ได้ในขั้นที่ 6 มาใช้ในการวางแผนดำเนินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง โดยมีสิ่งที่ต้องระบุในแผน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายเป็นระยะๆ โดยทั่วไปแล้วการที่บุคคลจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม นั้น มักไม่สามารถทำได้ในทันทีทันใด ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายแบบค่อยเป็นไปจะทำให้การเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นจริงได้มากกว่าการวางเป้าหมายให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเวลาอันอย่างรวดเร็ว พฤติกรรมเป้าหมายจึงอาจแบ่งออกเป็นระยะสั้นๆ ซึ่งอาจจะแบ่งเป็น 2-3 ระยะ ดังนี้

1.1 เป้าหมายระยะต้น ของการพัฒนาตนเอง มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

1.2 เป้าหมายระยะกลาง ของการพัฒนาตนเอง เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

1.3 เป้าหมายระยะสุดท้าย ของการพัฒนาตนเอง มีผลอย่างไร

.....

.....

.....

ขั้นที่ 7 การวางแผนการดำเนินการพัฒนาตน (ต่อ)

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนการวางแผนการดำเนินการพัฒนาตน ต้องการพัฒนากฎณาพิจารณาอย่าง รอบคอบและตอบตรงความจริง

2. กำหนดวิธีการและเทคนิคที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงตนเอง

2.1 กำหนดวิธีการ จากผลการสรุปสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ได้จากการวิเคราะห์ผลกระทบระหว่างสิ่งเร้าในสภาพแวดล้อม ความคิดความรู้สึกพฤติกรรมที่แสดงออก และผลที่ได้รับในขั้นที่ 6 นำมาใช้เป็นหลักในการวางแผนการเปลี่ยนแปลงตนเอง ตามสาเหตุที่วิเคราะห์ได้ ดังนี้

.....

.....

.....

2.2 กำหนดเทคนิค การเลือกเทคนิคการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองนั้น นักจิตวิทยาได้เสนอเทคนิคทางจิตวิทยาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองไว้มากมายหลายเทคนิคเลือกใช้ให้เหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงได้ คือการเสริมแรงตนเอง ดังนี้

2.2.1 สิ่งที่เป็นรางวัลสำหรับตนเอง ต้องเป็นสิ่งที่ตนเองชอบ และมี
ความหมายต่อตนเอง คือ

.....

.....

2.2.2 ระบุเกณฑ์พฤติกรรมเป้าหมายที่ชัดเจนในการให้รางวัลตนเอง
คือ

.....

.....

ขั้นที่ 9 การวิเคราะห์ผลการดำเนินการ และประเมินประสิทธิภาพของแผน(ต่อ)

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนลงวิเคราะห์ผลการดำเนินการ และประเมินประสิทธิภาพของแผน
กรณีพิจารณาอย่างรอบคอบและตอบตรงความจริง

4. ถ้าพบว่าผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผนหรือไม่สำเร็จตามแผนจะต้อง

วิเคราะห์ค้นหา

อุปสรรคที่ทำให้ผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผน เพื่อปรับแผนใหม่โดยมี
ขั้นตอนการปรับแผนใหม่ดังนี้

1. เขียนรายงานอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้ละเอียดที่สุด

.....

.....

.....

2. คิดหาวิธีแก้ปัญหา วิธีการเอาชนะอุปสรรคเหล่านั้นให้ได้ทางเลือกมากที่สุด

.....

.....

.....

3. เลือกวิธีที่สามารถทำได้จริงและมีความเป็นไปได้สูง

.....

.....

.....

4. ปรับแผนใหม่

.....

.....

.....

ขั้นที่ 10 การยุติโครงการพัฒนาตนเองเมื่อบรรลุเป้าหมาย

เมื่อเราสามารถเปลี่ยนแปลงตนเอง ให้มีพฤติกรรมใหม่ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็น ระยะๆ จนสามารถบรรลุเป้าหมายสุดท้ายของโครงการแล้ว นั่นหมายถึงการประสบความสำเร็จในการพัฒนาตนเอง ซึ่งนับเป็นชัยชนะที่น่าภาคภูมิใจยิ่ง และโครงการพัฒนาของท่านก็ดำเนินมาถึงขั้นสุดท้ายแล้ว คือ ขั้นยุติ โครงการนี้ ซึ่งไม่ได้หมายความว่าเราจะหยุดพัฒนาตนเอง แต่เป็นเพียงการจบโครงการ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองหนึ่ง พฤติกรรมแล้วเริ่มต้นโครงการใหม่ในการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นการพัฒนาชีวิตที่ ต่อเนื่อง ตลอดชีวิต

1. สามารถรักษาพฤติกรรมใหม่ หรือชัยชนะให้คงอยู่ตลอดไป
2. สามารถถ่ายโยงพฤติกรรมใหม่นี้ไปยังสภาพการณ์ใหม่ได้

ให้ผู้เรียนสรุปผลการดำเนินโครงการพัฒนาตนเอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

โปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์
ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ระยะที่ 6 หัตถ์ยืนมุ้งม้านสูฝั้นที่เป็นจริง

วัน.....เดือน.....พ.ศ.

ผู้บันทึก.....

ให้ผู้เรียนเขียนบันทึกสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากเข้าร่วมกิจกรรมโปรแกรมเสริมสร้างทักษะ
การเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการนำตนเอง ระยะที่ 6
หัตถ์ยืนมุ้งม้านสูฝั้นที่เป็นจริง ในหัวข้อต่อไปนี้

1. เนื้อหาที่ได้เรียนรู้

.....

.....

.....

.....

2. กิจกรรมอะไรบ้างที่ชอบที่สุดเพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

3. ขั้นตอน วิธีการในการจัดทำโปรแกรมพัฒนาตนเอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ต้องการให้ช่วยเหลือในเรื่องอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. การเรียนรู้ในกิจกรรมได้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทักษะในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินผลงาน

ที่	รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน
1	ผลงาน (10 คะแนน) 1. เนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ 2. เนื้อหาถูกต้อง 3. ตั้งใจทำงาน 4. มีความคิดสร้างสรรค์	คะแนน 10 : มีครบทุกข้อ คะแนน 8 -9 : มี 3 ข้อ ขาด 1 ข้อ คะแนน 6 -7 : มี 2 ข้อ ขาด 2 ข้อ คะแนน 5 : มี 1 ข้อ ขาด 3 ข้อ
2	มีความตรงต่อเวลา	คะแนน 3 : ทำงานเสร็จทันเวลา คะแนน 2 : ทำงานเสร็จช้ากว่ากำหนดไม่เกิน 10 นาที คะแนน 1 : ทำงานไม่เสร็จ
3	สะอาดเรียบร้อย	คะแนน 2 : ไม่มีรอยลบขีดฆ่าใดๆ คะแนน 1 : มีลบขีดฆ่า

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานรายบุคคล

ที่ ชื่อ-สกุล	พฤติกรรม ความสนใจ				การแสดง ความคิดเห็น				การตอบ คำถาม				การยอมรับ ฟังคนอื่น				ทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย				หมายเหตุ
	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	

เกณฑ์การวัดผล ให้คะแนนระดับคุณภาพของแต่ละพฤติกรรมดังนี้

- ดีมาก = 4 สนใจฟัง ไม่หลับ ไม่พูดคุยในชั้น มีคำถามที่ดี ตอบคำถามถูกต้อง ทำงานส่งครบตรงเวลา
- ดี = 3 การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ 70%
- ปานกลาง = 2 การแสดงออกอยู่ในเกณฑ์ประมาณ 50%
- ปรับปรุง = 1 เข้าชั้นเรียน แต่การแสดงออกน้อยมาก ส่งงานไม่ครบ ไม่ตรงเวลา

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
 (.....)
/...../.....

ชื่อกลุ่ม.....

ประธานกลุ่ม

1. ชื่อนามสกุล.....ชื่อเล่นเบอร์โทร.....

เลขานุการ

2. ชื่อนามสกุล.....ชื่อเล่นเบอร์โทร.....

สมาชิกกลุ่ม

3. ชื่อนามสกุล.....ชื่อเล่นเบอร์โทร.....

4. ชื่อนามสกุล.....ชื่อเล่นเบอร์โทร.....

5. ชื่อนามสกุล.....ชื่อเล่นเบอร์โทร.....

6. ชื่อนามสกุล.....ชื่อเล่นเบอร์โทร.....

7. ชื่อนามสกุล.....ชื่อเล่นเบอร์โทร.....

8. ชื่อนามสกุล.....ชื่อเล่นเบอร์โทร.....

9. ชื่อนามสกุล.....ชื่อเล่นเบอร์โทร.....

10. ชื่อนามสกุล.....ชื่อเล่นเบอร์โทร.....

แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้

คำชี้แจง

แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ ฉบับนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก โปรดตอบทุกข้อ โดยทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบของแต่ละข้อที่คิดว่าถูกต้องที่สุด เพียงข้อละ 1 คำตอบ

1. วัตถุประสงค์หลักของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้คือข้อใด
 - ก. เพื่อการค้า
 - ข. เพื่อประชาสัมพันธ์
 - ค. เพื่อจัดแสดงผลงาน
 - ง. เพื่อเผยแพร่ความรู้
2. การนำเสนอผลงานหรือการจัดนิทรรศการมีลักษณะอย่างไร
 - ก. เป็นการนำสิ่งของต่างๆ มาแข่งขันกัน
 - ข. เป็นการจัดงานเพื่อให้ผู้เรียนร่วมสนุก
 - ค. เป็นการแสดงผลงานต่างๆ ที่ผู้เรียนนำมาจากบ้าน
 - ง. เป็นการนำผลงานของผู้เรียนที่ปฏิบัติตามบทเรียนมาจัดแสดงร่วมกัน
3. สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการจัดนิทรรศการแสดงโครงการข้อใด ไม่ถูกต้อง
 - ก. ความปลอดภัยของการจัดแสดง
 - ข. ควรนำเสนอรายละเอียดมากที่สุด
 - ค. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่จัดแสดง
 - ง. ใช้รูปแบบการแสดงที่น่าสนใจและดึงดูดผู้ชม
4. การจัดกิจกรรมนำเสนอผลงานเน้นหลักการข้อใดมากที่สุด
 - ก. เน้นการแสดงความรู้ด้วยตนเอง คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
 - ข. เน้นกระบวนการส่งเข้าประกวดเพื่อรับรางวัล
 - ค. เน้นการทำกิจกรรมตามความรู้ความสามารถของผู้เรียน
 - ง. เน้นกระบวนการกลุ่ม

5. ในการจัดทำผลงานจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องให้ครูผู้สอนเป็นที่ปรึกษาเท่านั้น
- ก. ไม่จำเป็น เพราะครูที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ อาจไม่ได้
 - ข. ไม่จำเป็น เพราะผู้เรียนเลือกครูที่ตนรัก
 - ค. จำเป็น เพราะครูที่สอนและผู้เรียนสนิทกันสอน
 - ง. จำเป็น เพราะครูที่สอนติดตาม
6. การจัดแสดงผลงาน มีข้อควรปฏิบัติหลายประการ ยกเว้น ข้อใด
- ก. คำอธิบาย
 - ข. ความสะอาด
 - ค. ความปลอดภัย
 - ง. ความเหมาะสมของเนื้อหา
7. ผู้ใดปฏิบัติตนมีส่วนร่วมในการเตรียมนำเสนอผลงาน
- ก. วีระชัฏถามข้อสงสัยเพื่อนๆ ในกลุ่ม
 - ข. ประชุมเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงาน
 - ค. เมวิกาหยิบผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ขึ้นมาดูเสมอ
 - ง. พัชรินทร์สั่งงานให้เพื่อนๆ ทำให้เสร็จทันเวลา
8. คอมพิวเตอร์จะสามารถบรรจุข้อมูลได้จำนวนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับข้อใด
- ก. ขนาดหน้าจอ
 - ข. ขนาดเครื่อง
 - ค. ฮาร์ดดิสก์
 - ง. ลักษณะของการทำสำเนาข้อมูล
9. หากต้องการดูองค์ประกอบคอมพิวเตอร์ว่ามีใครทำอะไรบ้างโดยเรียงลำดับตามรายชื่อไดรฟ์ จะต้องใช้มุมมองใด
- ก. List
 - ข. Icons
 - ค. Tiles
 - ง. Thumbnails

10. กรณีที่จำชื่อและแหล่งเก็บข้อมูลไม่ได้เลย จะมีวิธีการค้นหาข้อมูลในคอมพิวเตอร์อย่างไร เพื่อให้สะดวกรวดเร็วมากที่สุด

- ก. ค้นหาผ่านมุมมอง List
- ข. ค้นโดยเปิดหน้าต่างทุกไดรฟ์
- ค. ค้นหาตัวช่วยค้นหา Search
- ง. ค้นหาโดยดับเบิลคลิกที่ไดรฟ์เก็บข้อมูล

11. เพราะเหตุใดจึงนิยมบันทึกข้อมูลลงในซีดีรอม

- ก. เพราะเปิดค้นหาจากคอมพิวเตอร์ได้ง่าย
- ข. เพราะเก็บข้อมูลได้เป็นจำนวนมากและมีราคาถูก
- ค. เพราะสามารถจัดเก็บข้อมูลได้อย่างปลอดภัยและคงทน
- ง. เพราะมีอายุการใช้งานสั้น ใช้งานง่าย และสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูล

12. เว็บไซต์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในการค้นหาข้อมูล คือเว็บไซต์ใด

- ก. เว็บไซต์ Ask
- ข. เว็บไซต์ Yahoo
- ค. เว็บไซต์ Google
- ง. เว็บไซต์ Looksmart

13. คำค้นในข้อใดที่มีความหมายแคบ หรือเจาะจงมากที่สุด

- ก. ผลไม้
- ข. มะม่วง
- ค. มะม่วงเขียวเสวย
- ง. ผลไม้ที่รับประทานกับข้าวเหนียวมูน

14. คำค้นหรือคำที่ใช้ในการค้น ควรเป็นคำประเภทใด

- ก. คำนาม
- ข. คำกริยา
- ค. คำคุณศัพท์
- ง. คำสันธาน

15. คำค้นในข้อใดเห็นคำกริยา

- ก. ตา
- ข. หิว
- ค. มะขาม
- ง. ชนมปัง

16. หากต้องการค้นหาข้อมูลที่เจาะจงเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับสรรพคุณว่านหางจระเข้ ควรใส่เครื่องหมายใด

- ก. ว่านหางจระเข้
- ข. “ว่านหางจระเข้”
- ค. ว่านหางจระเข้ – สรรพคุณ
- ง. ว่านหางจระเข้ + สรรพคุณ

17. หากค้นหาคำว่า เพลงไทย* จะไม่ปรากฏข้อมูลในข้อใด

- ก. เพลงไทยเดิม
- ข. เพลงไทยสากล
- ค. เพลงไทยลูกทุ่ง
- ง. เพลงสากลร่วมสมัย

18. การจัดบันทึกที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ มีลักษณะอย่างไร

- ก. ใช้อุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสมสำหรับบันทึก
- ข. ใช้สำนวนภาษาไม่ถูกต้องเหมาะสม
- ค. เลือกบันทึกตามความพอใจ
- ง. จัดบันทึกไม่ทันเวลา

19. การจัดบันทึกที่สมบูรณ์ มีวิธีการอย่างไร

- ก. บันทึกให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญทุกประเด็น
- ข. บันทึกเฉพาะหลักการวิธีการสำคัญ
- ค. บันทึกให้ทันเวลาที่กำหนด
- ง. บันทึกเรื่องที่ฟังมาทั้งหมด

20. การใช้เครื่องหมาย ? ในบันทึก หมายความว่าอย่างไร

- ก. สาระสำคัญ
- ข. ข้อสังเกต
- ค. คำถาม
- ง. กั้นลิ่ม

21. ผู้ใดมีพฤติกรรมที่ได้ชื่อว่าเป็น “พหูสูตร”

- ก. นายปรกาการเป็นนักเขียนที่มีผลงานมากมายจึงมีความรู้มาก
- ข. นายปรีดาเป็นหนอนหนังสืออ่านมากจึงมีความรู้มาก
- ค. นายปรีชาฟังเรื่องต่างๆ มากมายจึงมีความรู้มาก
- ง. นายปรีดีเป็นนักพูดที่มีชื่อเสียงจึงมีความรู้มาก

22. สิ่งใดสำคัญที่สุดในการบันทึกความรู้จากการอ่าน

- ก. วัตถุประสงค์ในการบันทึกข้อมูล
- ข. วิธีการสำรวจข้อมูลที่จะบันทึก
- ค. วัตถุประสงค์ในการอ่าน
- ง. วิธีบันทึก

23. การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน ผู้เขียนต้องมีความสามารถในเรื่องใดมากที่สุด

- ก. การขยายความเรื่องที่อ่าน
- ข. การเชื่อมโยงหัวข้อสำคัญ
- ค. การตีความเรื่องที่อ่าน
- ง. การจับใจความสำคัญ

24. การจดบันทึกการอ่านข้อใด ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัว

- ก. บอกแหล่งที่มาของข้อมูลอย่างชัดเจน
- ข. เขียนบันทึกด้วยถ้อยคำของตน
- ค. มีวิธีการจดบันทึกที่เป็นระบบ
- ง. การจับใจความสำคัญ

25. ก่อนที่จะอ่านเพื่อบันทึกความรู้จากการอ่าน ผู้เรียน ต้องทำอย่างไร
- เลือกสถานที่ที่เหมาะสม มีสิ่งอำนวยความสะดวก
 - จัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับจดบันทึก
 - กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน
 - หาแหล่งข้อมูล
26. การจดบันทึกการอ่านที่สมบูรณ์มีลักษณะอย่างไร
- จดบันทึกข้อความด้วยภาษาของตัวเอง
 - จดบันทึกให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ
 - ใช้อุปกรณ์ในการบันทึกที่เหมาะสม
 - มีความพร้อมในการจดบันทึก
27. ทักษะทางภาษาด้านใดที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวัน มากที่สุด
- การเขียน
 - การอ่าน
 - การพูด
 - การฟัง
28. ข้อใดสำคัญที่สุดในการเขียนกรอบความคิด
- การจับใจความสำคัญ
 - การลากเส้นโยงนำความคิด
 - การกำหนดรูปแบบในการนำเสนอ
 - การใช้ภาพหรือสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้อง
29. “คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้ตัว ยังคงอยากได้อะไรที่มากขึ้นๆ ไม่ว่าจะเป็นเงินทอง เกียรติยศ ชื่อเสียงหรือความรัก และก็มักจะไม่ได้ตั้งใจนึก ความทุกข์ก็ยิ่งมากขึ้นตามวัยที่มากขึ้นด้วย” ใจความสำคัญของข้อความนี้ตรงกับข้อใด
- ความอยากของมนุษย์เพิ่มตามอายุ
 - คนเราเมื่ออายุมากขึ้น ความต้องการจะเพิ่มมากขึ้น
 - ถ้ามนุษย์อยากได้ไม่มีที่สิ้นสุด ก็จะมีแต่ความทุกข์
 - ความทุกข์ของมนุษย์เกิดจากความต้องการในทรัพย์สิน เงินทอง

30. บุคคลใดต่อไปนี้เป็นวิธีที่ใช้อ่านเพื่อประหยัดเวลาได้ถูกต้อง
- ก. บุคคลที่ใช้วิธีการอ่านไปเรื่อยไปเพื่อความรวดเร็ว
 - ข. มาลีอ่านเฉพาะย่อหน้าสุดท้ายเพื่อให้จับใจความสำคัญได้
 - ค. นารีอ่านเนื้อเรื่องให้เข้าใจโดยตลอดจนจบก่อนลงมือประหยัดเวลา
 - ง. ช่อผกาอ่านเฉพาะหัวข้อใหญ่แล้วนำมาเรียบเรียงเป็นใจความสำคัญ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบประเมินทักษะการเรียนรู้

งานวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิด
การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

คำชี้แจง

1. แบบประเมินทักษะการเรียนรู้ ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์การใช้เพื่อประเมินทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งก่อนเข้ารับการพัฒนาตามโปรแกรม และหลังการได้รับการพัฒนาตามโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้
2. ขอให้ผู้ประเมินอ่านข้อความในแบบประเมินแต่ละข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แล้วพิจารณา วิวินิจฉัย ระดับการปฏิบัติในทักษะการเรียนรู้ให้ตรงกับความเป็นจริง ตามดุลยพินิจของท่าน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแต่ละข้อเพียงระดับเดียว ทั้งนี้ให้ถือเกณฑ์ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	ให้	5	คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	ให้	2	คะแนน
แทบจะไม่ได้ปฏิบัติเลย	ให้	1	คะแนน

ผู้วิจัย

นางสาวกนกอร กวานสุพรรณ

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายการทักษะการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
1.1 ได้กำหนดเป้าหมายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกครั้ง					
1.2 ได้จัดประชุมอย่างเป็นกิจจะลักษณะเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ					
1.3 ได้กำหนดวิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เหมาะกับบริบท					
1.4 ได้นำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ในการเรียนรู้					
1.5 ใช้เทคนิคการเล่าเรื่องในกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
1.6 ใช้การแลกเปลี่ยนในการถ่ายทอดความรู้ระหว่างกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกันมากขึ้น					
1.7 ใช้การระดมสมองเพื่อกำหนดแนวคิดต่างๆ ที่หลากหลายในการเรียนรู้ร่วมกัน					
1.8 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยให้สามารถสรุปเรื่องที่อ่านเพื่อให้เข้าใจตรงกันได้					
1.9 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้สามารถคิดและไตร่ตรองในการหาคำตอบด้วยตัวเองได้					
1.10 ใช้วิธีการเปรียบเทียบคำตอบและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่น					
2. การสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ					
2.1 กำหนดเป้าหมายของการค้นหาข้อมูลแต่ละครั้ง					
2.2 เลือกสืบค้นเฉพาะข้อมูลที่ตรงกับเป้าหมายการนำไปใช้เท่านั้น					
2.3 ใช้ My Computer ช่วยในการค้นหาข้อมูลที่เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์					
2.4 ใช้วิธีการดับเบิลคลิกเข้าไปหาข้อมูลกรณีที่เราจำชื่อแฟ้มข้อมูลหรือโฟลเดอร์ และแหล่งโทรศัพท์ที่ใช้เก็บข้อมูลในคอมพิวเตอร์					

รายการทักษะการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
2.5 ใช้วิธีการเปิดหน้าต่างทุกโดรฟ์ที่ใช้เก็บข้อมูล กรณีที่จำชื่อ เพิ่มข้อมูลได้ แต่จำแหล่งโดรฟ์ที่ใช้เก็บข้อมูลไม่ได้					
2.6 ใช้วิธีค้นหาเพิ่มข้อมูลโดยผ่านตัวช่วยค้นหาคำสำคัญ (Keyword) กรณีที่จำชื่อและแหล่งเก็บข้อมูลไม่ได้					
2.7 ใช้ “เครื่องมือค้นหา” ที่รู้จักกันแพร่หลาย เช่น Google Yahoo Look smart Ask สืบค้นแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต					
2.8 ใช้คำสำคัญ (Keyword) ในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการจาก เว็บไซต์					
2.9 ใช้ “คำนาม” เป็นเครื่องมือค้นหาของเว็บไซต์					
2.10 ใช้เครื่องหมายประกอบคำค้น เช่น เครื่องหมายวงก เพื่อ ใช้หาข้อมูลที่มีค่าตรงกับที่ใช้ระบุ					
2.11 ใช้เมนูคำสั่ง Save Picture As... ในการจัดเก็บภาพไว้ใน โดรฟ์ที่ต้องการ					
2.12 ใช้ My Favorite ในการรวบรวมข้อมูลที่อยู่บนเว็บไซต์ (URL) บันทึกเว็บไซต์ที่เป็นเรื่องคล้ายคลึงกันไว้ที่เดียวกัน หรือ เว็บไซต์ที่ต้องการค้นหาบ่อยๆ					
2.13 ใช้การบันทึกเว็บเพจไว้ภายในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเรียกดูได้โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ต้องเชื่อมต่อกับ อินเทอร์เน็ต					
2.14 ใช้การประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ ประโยชน์ในการตัดสินใจ					
2.15 ได้บันทึกข้อมูลในสื่อบันทึกต่างๆ เช่น ในหน่วยความจำ จากตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ (Hard Disk) แผ่นดิสก์ (Diskette) แผ่น ซีดี (CD-ROM) หรือแฟลชไดรฟ์ (Flash Drive)					
3. ทักษะการอ่านและการจดบันทึก					
3.1 มีการวางแผนในการอ่าน					
3.2 มีการตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน					

รายการทักษะการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
3.3 มีการสำรวจบทอ่าน					
3.4 มีการตั้งคำถามถามตนเองและทำนายคำตอบ					
3.5 มีการคาดเดาเนื้อเรื่องก่อนการอ่าน					
3.6 มีการกำกับความเข้าใจในการอ่าน					
3.7 อ่านเรื่องแล้วหยุดเป็นระยะเพื่อทบทวนใจความสำคัญ					
3.8 มุ่งความสนใจที่ประเด็นสำคัญของเรื่อง					
3.9 ทำความเข้าใจเนื้อหาของบทอ่าน ก่อนจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า					
3.10 ใช้เวลาในการอ่านเร็ว และรับสารได้ตรงประเด็น					
3.11 วิเคราะห์บทอ่านอย่างคร่าวๆ ก่อนค้นหาใจความสำคัญที่สุด					
3.12 หาข้อสรุปเพื่อหาข้อมูลรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน					
3.13 คิดตั้งคำถามว่าอะไรเป็นจุดสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่อง					
3.14 จดบันทึกสาระสำคัญขณะอ่านโดยสรุปไว้เป็นตอนๆ					
3.15 เขียนบันทึกและสรุปใจความสำคัญในการอ่านทุกครั้งด้วยถ้อยคำของตนเอง					
3.16 เขียนสรุปใจความสำคัญตามความเข้าใจของผู้อ่าน					
3.17 เชื่อมโยงหัวข้อสำคัญต่างๆ เข้าด้วยกัน แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นไปเขียนเป็นผังความคิด หรือ mind maps ให้เข้าใจได้ง่าย					
3.18 บันทึกแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ได้อย่างชัดเจน					
3.19 เลือกอ่าน และบันทึกเฉพาะสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา					
3.20 หลังการอ่านได้ประเมินการอ่านตนเองทุกครั้งว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่					

สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการเข้ารับการพัฒนิตตามโปรแกรม

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ตามแนวคิดการเรียนรู้
เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนิสิต ระดับปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเข้ารับการพัฒนิตตามโปรแกรมของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1
2. การตอบแบบสอบถามโปรดตอบทุกข้อและตอบตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงจะช่วยให้การวิจัยมีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้
3. โปรดระบุความพึงพอใจ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนดังต่อไปนี้

ถ้าเห็นว่าตรงกับระดับความพึงพอใจมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ถ้าเห็นว่าตรงกับระดับความพึงพอใจมาก	ให้ 4 คะแนน
ถ้าเห็นว่าตรงกับระดับพึงพอใจปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ถ้าเห็นว่าตรงกับระดับความพึงพอใจน้อย	ให้ 2 คะแนน
ถ้าเห็นว่าตรงกับระดับพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน
4. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	ผู้เรียนได้ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย					
2	ผู้เรียนได้ตั้งเป้าหมายของการเรียนรู้ทุกครั้ง					
3	ผู้เรียนเข้าใจถึงเหตุผลความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้จะช่วยทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างมีความหมาย ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้					
4	ผู้เรียนได้รับการฝึกให้มีการตั้งเป้าหมายเกี่ยวกับงานหรือกิจกรรมการเรียนรู้					
5	ในการเรียนรู้จำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติจริง					
6	ผู้เรียนเกิดความตระหนักในการวางแผน ฝึกวางแผน ทบทวน และปรับแผนให้สอดคล้องกับความเป็นจริง และสถานการณ์อยู่เสมอ					
7	ผู้เรียนได้รู้แนวทางการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือการดำเนินชีวิตต่อไป					
8	ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม ทำให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกันมากขึ้น					
9	กระบวนการกลุ่มทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน					
10	กิจกรรมทำให้ผู้เรียนมีทักษะการรู้สารสนเทศ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการประสบผลสำเร็จในชีวิตและมีชีวิตที่มีคุณภาพ					
11	ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศที่มีความหลากหลาย					
12	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้กลยุทธ์ในการสืบค้น เข้าใจ แหล่งสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ และเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
13	ความรู้ที่ได้รับจากวิทยากร เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยของนิสิต					
14	บรรยากาศในการดำเนินการโปรแกรมมีความเป็นกัลยาณมิตร					
15	ได้เข้าร่วมโปรแกรมนำเสนอสถานการณ์การเรียนรู้ที่มีความแปลกใหม่ ทำทนายและซับซ้อนขึ้นแก่ผู้เรียน โดยการใช้สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย					
16	ได้เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมานะพยายามที่จะกระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้					
17	ได้เข้าร่วมโปรแกรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนยอมรับตนเองและความสามารถของผู้อื่น					
18	ได้เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการยอมรับในความแตกต่างและหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม					
19	ได้เข้าร่วมโปรแกรมและได้รับบริการที่เป็นประโยชน์					
20	สามารถนำความรู้จากการเข้ารับการพัฒนาตามโปรแกรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้					

แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สอบถามเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้สำหรับ
นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดสกลนคร แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้
จำนวน 3 ด้าน รวมจำนวน 21 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ความต้องการ และแนวทางที่
สะดวกและเหมาะสมในการรับการพัฒนา จำนวน 1 ข้อ

ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์
สูงสุดเกี่ยวกับการสร้างโปรแกรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เพื่อ
สร้างสรรค์ด้วยปัญญาและการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้น
ปีที่ 1 ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามจะเก็บเป็นความลับและใช้ในทางวิชาการครั้งนี้
เท่านั้น และจะเสนอผลการศึกษาในภาพรวมไม่พาดพิงผู้ตอบแบบสอบถาม บุคคลใด
บุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ รวมทั้งไม่มีผลกระทบบหรือก่อให้เกิดความเสียหายใดๆ ต่อตำแหน่ง
หน้าที่ของท่าน

ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นางสาวกนกอร กวานสุพรรณ

นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงหรือตรงกับข้อความของท่านในปัจจุบัน

1. เพศ หญิง
 ชาย
2. อายุ น้อยกว่า 30 ปี
 30-40 ปี
 41-50 ปี
 มากกว่า 50 ปี
3. ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี
 ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก
- 4.สถานะ อาจารย์
 นิสิต
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของท่านที่ต้องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1

คำชี้แจง โปรดระบุความคิดเห็น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนดังต่อไปนี้

ถ้าเห็นว่าตรงกับความต้องการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของท่านมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

ถ้าเห็นว่าตรงกับความต้องการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของท่านมาก ให้ 4 คะแนน

ถ้าเห็นว่าตรงกับความต้องการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของท่านปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ถ้าเห็นว่าตรงกับความต้องการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของท่านน้อย ให้ 2 คะแนน

ถ้าเห็นว่าตรงระดับความต้องการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของท่านน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ทักษะการเรียนรู้	เห็นด้วยว่าเป็นทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในระดับ				
	5	4	3	2	1
1. ทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
1.1 ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น					
1.2 มุ่งแสวงหาความรู้					
1.3 การมีส่วนร่วม					
1.4 แลกเปลี่ยนความรู้					
1.5 ทักษะการนำเสนอผลงาน					
2. ทักษะการอ่าน					
2.1 การอ่านเพื่อความรู้ เช่น ตำราวิชาการ					
2.2 การอ่านเพื่อความบันเทิง					
2.3 การอ่านเพื่อเป็นกำลังใจ เสริมสร้างปัญญา เช่น หนังสือจิตวิทยา หนังสือธรรมะ					
2.4 การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
3. ทักษะการสืบค้นข้อมูล					
3.1 การตระหนักรู้แหล่งข้อมูลและสารสนเทศ					

ทักษะการเรียนรู้	เห็นด้วยว่าเป็นทักษะการเรียนรู้ที่ จำเป็นในระดับ				
	5	4	3	2	1
3.2 การเข้าถึงแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ					
3.3 การใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4. ทักษะการจดบันทึก					
4.1 การจดบันทึกจากการอ่าน					
4.2 การจดบันทึกจากการฟัง					
4.3 การจดบันทึกจากการสังเกต					
5. ทักษะการตั้งคำถาม					
5.1 คำถามระดับต่ำ และคำถามระดับสูง					
5.2 คำถามเกี่ยวกับผล กระบวนการ และความคิดเห็น					
5.3 คำถามแบบเปิดและแบบปิด					
6. ทักษะการเตรียมตัวสอบ					
6.1 ต้องเลิกสร้างบรรยากาศที่ไม่ใช่การเตรียมสอบ					
6.2 ตัดสินใจให้เด็ดขาด ว่าต่อไปนี้จะทำเพื่อ ขนาดของตัวเอง					
6.3 เตรียมตัว สรรหาหนังสือ หาเพื่อนติวเก่งๆ					
6.4 เริ่มลงมืออ่านหนังสือ เริ่มจากวิชาที่ชอบ เรื่องที่ถนัดก่อน					

